

11/05/2015

Analyse af effekter af BoligJob-ordningen

Udarbejdet af DAMVAD for Skatteministeriet

For information on obtaining additional copies, permission to reprint or translate this work, and all other correspondence, please contact:

DAMVAD

info@damvad.com
damvad.com

Copyright 2015

Forord

Denne rapport præsenterer en analyse af BoligJob-ordningen, som DAMVAD har gennemført for Skatteministeriet i første halvår af 2015. Formålet med analysen er at besvare følgende spørgsmål om effekterne af BoligJob-ordningen:

- Har ordningen haft effekt på arbejdsudbuddet?
- Har ordningen haft betydning for omfanget af sort arbejde?
- Har der været misbrug af ordningen?

Der er ikke tidligere foretaget systematiske analyser, der besvarer alle disse spørgsmål, og denne rapport bidrager således med ny viden om effekterne af BoligJob-ordningen.

Rapporten er udarbejdet af konsulent Stephanie Koefoed Rebbe, konsulent Christoffer Ramsdal Hansen og director Esben Anton Schultz, alle DAMVAD.

Forfatterne

Maj 2015, København

Indhold

Forord	2
1 Sammenfatning	4
1.1 Ordningens effekt på arbejdsudbud	4
1.2 Ordningens betydning for omfanget af sort arbejde	4
1.3 Misbrug af ordningen	5
2 Indledning	6
2.1 Baggrund	6
2.2 Analysens undersøgelsesspørgsmål	6
2.3 Analysens datagrundlag	7
2.4 Læsevejledning	7
3 Brug af ordningen	8
4 Ordningens umiddelbare betydning for køb af håndværks- og serviceydelse og konvertering til skattepligtigt arbejde	10
5 Ordningens effekt på arbejdsudbuddet	13
5.1 Økonometrisk analyse	13
5.2 Surveyresultater om arbejdsudbud	21
5.3 Diskussion af de fundne resultater	21
6 Ordningens betydning for omfanget af sort arbejde	23
6.1 Undersøgelse blandt brugere	23
6.2 Undersøgelse blandt ikke-brugere	26
7 Misbrug af ordningen	28
8 Appendiks	30

1 Sammenfatning

Skatteministeriet har bedt DAMVAD om at gennemføre en analyse af effekter af BoligJob-ordningen.

Formålet med analysen er at besvare følgende spørgsmål:

- Har ordningen haft effekt på arbejdsudbuddet?
- Har ordningen haft betydning for omfanget af sort arbejde?
- Har der været misbrug af ordningen?

Analysen er baseret på registerdata og en surveyundersøgelse blandt brugere og ikke-brugere af BoligJob-ordningen.

Dette kapitel sammenfatter analysens hovedresultater.

1.1 Ordningens effekt på arbejdsudbud

Den økonometriske analyse har ikke kunnet finde signifikante arbejdsudbudseffekter af BoligJob-ordningen. De estimerede koefficienter har det forventede positive fortegn, men de er ikke statistisk signifikante.

Denne del af analysen ser alene på effekten af den del af BoligJob-ordningen, som vedrører håndværksydelse/vedligeholdelse af bolig. Ligeledes vedrører analysen primært lejere.

Selvom det ikke har været muligt at finde en velegnet kontrolgruppe, som gør det muligt at estimere en arbejdsudbudseffekt for boligejere, må effekten forventes at være af samme størrelsesorden for de boligejere og lejere, der benytter sig af ordningen.

Helt overordnet flugter resultaterne fra den økonometriske analyse med det billede, der tegnes i surveyundersøgelsen, hvor der er spurgt ind til konsekvenserne af BoligJob-ordningen. Denne del af undersøgelsen omfatter boligejere og inddrager også den del af fradraget, som vedrører husarbejde. Surveyundersøgelsen viser, at det er en meget lille andel af de personer, der har brugt BoligJob-ordningen (3 pct.), som tilkendegiver, at ordningen har medført en stigning i deres lønnede arbejde.

Der kan være forskellige forklaringer på, at effekten på købernes arbejdsudbud er fraværende eller begrænset. Fradragets loft (på 15.000 kr. årligt pr. voksen) betyder, at ordningen i mange tilfælde ikke påvirker efterspørgslen efter ydelserne på marginalen, hvilket reducerer arbejdsudbudseffekten. Endvidere er ordningen ikke afgrænset til personer på arbejdsmarkedet. Endelig har ordningen været midlertidig, hvilket også begrænser ordningens tilskyndelse til at ændre tidsforbrug og arbejdsudbud i familierne.

1.2 Ordningens betydning for omfanget af sort arbejde

BoligJob-ordningens betydning for omfanget af sort arbejde er blevet belyst i surveyundersøgelsen. Analysen peger på en vis, begrænset effekt. Samlet skønnes det, at ca. 5 pct. af det håndværker- og husarbejde, som der er opnået fradrag for, ville være blevet udført sort i fravær af ordningen.

Ca. hver tiende svarer i undersøgelsen, at de har købt sort arbejde. I den gruppe, som både har brugt BoligJob-ordningen og samtidig har fået udført sort arbejde, siger godt halvdelen, at de har købt mindre sort arbejde på grund af ordningen.

Undersøgelsen finder desuden, at ordningens betydning for sort arbejde afhænger af, hvorvidt der

er tale om håndværkerarbejde eller husarbejde (fx rengøring, vinduespudsning mv.). Således finder undersøgelsen, at ordningen i højere grad reducerer købet af sort husarbejde i hjemmet end håndværkerarbejde. Langt hovedparten af fradraget (over 90 pct.) vedrører imidlertid håndværksarbejde.

1.3 Misbrug af ordningen

Undersøgelsen tyder på, at ordningen generelt set er anvendt efter hensigten. Det underbygges af surveyundersøgelsen og stikprøveresultater fra SKAT.

SKATs stikprøver viser, at ud af 200 tilfældigt udvalgte indberetninger blev der konstateret fejl og/eller mangelfuldheder i 29 indberetninger. Altså i knap 15 pct. af indberetningerne.

Surveyundersøgelsen har endvidere undersøgt, hvorvidt køber og sælger havde en dialog om fakturering af opgaven. Undersøgelsen finder, at knap 2 pct. af de adspurgte brugere har forsøgt at ændre fakturaen med henblik på at få (større) fradrag, hvilket kan være udtryk for misbrug af ordningen.

2 Indledning

2.1 Baggrund

BoligJob-ordningen, også populært kaldet Håndværkerfradraget eller Servicefradraget, har eksisteret i forskellige udformninger fra 1. juni 2011 og frem til udgangen af 2014. Formålet med ordningen var grundlæggende at reducere prisen på hjemmeservice- og boligvedligeholdelsesopgaver og derigennem øge efterspørgslen efter disse opgaver. Fradraget gives til personer, der får udført opgaverne, men har karakter af selektiv støtte til de erhverv og virksomheder, som producerer ydelserne.

Hvad er BoligJob-ordningen?

BoligJob-ordningen har i 2011-2014 givet borgere et skattemæssigt fradrag for lønudgifterne til vis form for husarbejde, fx rengøring, vinduespudsning og havearbejde, samt vedligeholdelse og energi-forbedringer af boligen. Idet der er tale om et ligningsmæssigt fradrag, udgør skatteværdien af fradraget ca. 33 pct. i 2011, faldende til ca. 30 pct. i 2014

Frdraget gives til personer, som har fået udført dels visse serviceydelser i hjemmet, dels visse vedligeholdelses- og reparationsarbejder på eksisterende boliger. Der kan kun opnås fradrag for udgifter til arbejds løn og ikke materialer. Personer skal være fyldt 18 år, for at få fradrag, og fradraget kan maksimalt udgøre 15.000 kr. årligt pr. person.

Det er en betingelse for fradrag, at det indberettes til SKAT, hvem der har udført arbejdet, og for så vidt angår arbejde i forbindelse vedligeholdelse og reparation af boligen, skal arbejdet som udgangspunkt være udført af en virksomhed, der er momsregistreret.

Der har i de år, hvor ordningen har været gældende hele året, været godt en halv mio. personer, som hvert år har brugt ordningen, jf. tabel 2.1.

Det umiddelbare mindreprovenu ved ordningen var mellem 1,6 og 1,8 mia. kr. årligt. Det er ca. en tredjedel mindre end ventet, da ordningen blev introduceret.

BoligJob-ordningen er udformet som et fradrag for lønudgifter til de opgaver, der er omfattet af ordningen. Fradraget er maksimalt 15.000 pr. voksen i familien, med en skatteværdi på ca. 33 pct. i 2011, faldende til ca. 30 pct. i 2014 – begge dele for en gennemsnitskommune. Den maksimale besparelse svarer dermed til ca. 5.000 kr. årligt pr. person.

TABEL 2.1
Anvendelse af BoligJob-ordningen 2011-2014

	2011	2012	2013	2014 ¹
Personer med fradrag (1.000 pers.)	357	540	567	569
Samlet fradrag (mia. kr.)	3,28	5,43	5,23	5,58
Gns. fradrag pr. person (1.000 kr.)	9,2	10,0	9,2	9,8
Umiddelbart mindreprovenu (mia.kr.)	1,1	1,8	1,7	1,7

Kilde: Totaloptælling fra SKATs registre pr. 28. april 2015.
Note: 1) Antal personer og fradrag for 2014 forventes at stige lidt i takt med at flere får færdiggjort årsopgørelsen for 2014.

2.2 Analysens undersøgelsesspørgsmål

Der foreligger ikke undersøgelser af ordningens effekt på arbejdsudbuddet. Ligeledes eksisterer der heller ikke en dækkende belysning af evt. misbrug af ordningen.

I denne rapport stilles tre centrale undersøgelsesspørgsmål:

- Har ordningen haft effekt på arbejdsudbuddet?
- Har ordningen haft betydning for omfanget af sort arbejde?
- Har der været misbrug af ordningen?

2.3 Analysens datagrundlag

Analysen baserer sig på registerdata og en repræsentativ surveyundersøgelse, hvor der er indsamlet svar fra både brugere og ikke-brugere af BoligJob-ordningen. I nedenstående boks er der en nærmere præsentation af surveyundersøgelsen.

Til at undersøge effekten på arbejdsudbuddet gennemføres en kvantitativ analyse ved hjælp af difference-in-differences metoden. Den er baseret på individdata fra SKAT om brugen af BoligJob-ordningen kombineret med oplysninger fra Danmarks Statistiks registre, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

Den kvantitative analyse suppleres desuden med spørgsmål fra surveyundersøgelsen, hvor brugere af ordningen er blevet spurgt, om deres brug af ordningen har haft betydning for, hvor meget de arbejder.

Ordningens betydning for sort arbejde og evt. misbrug af ordningen belyses alene på baggrund af surveyundersøgelsen.

I appendiks præsenteres de samlede estimationsresultater fra den kvantitative analyse, samt yderligere resultater fra surveyundersøgelsen.

2.4 Læsevejledning

Rapporten er tematisk opbygget på baggrund af de centrale undersøgelsesspørgsmål.

Indledningsvist følger dog først et kort afsnit, som beskriver brugen af ordningen. Derefter vurderes ordningens betydning med afsæt i surveyundersøgelsen, hvorefter ordningens effekt på

arbejdsudbuddet opgøres på baggrund af en økonometrisk registerbaseret analyse. Herefter undersøges ordningens betydning for omfanget af sort arbejde og endeligt om der har været misbrug af ordningen.

Surveyundersøgelsen: metode og data

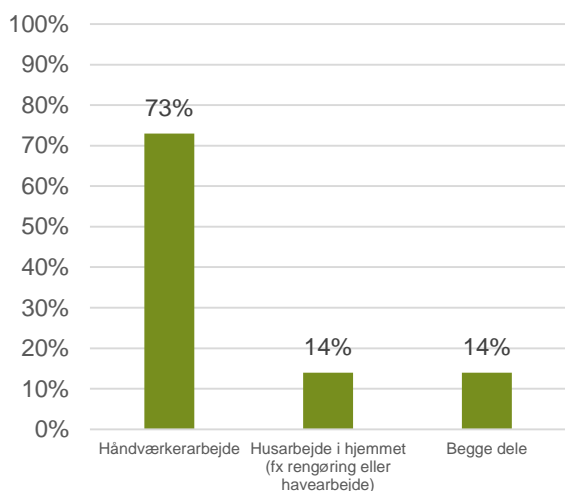
DAMVAD har i samarbejde med analyseinstituttet Norstat gennemført en elektronisk surveyundersøgelse om BoligJob-ordningen, hvor der er indsamlet svar fra 944 brugere af ordningen og 1.037 svar fra ikke-brugere af ordningen. Svarene er indsamlet i perioden marts-april 2015.

Surveyundersøgelsen er gennemført således, at den er repræsentativ for den danske befolkning. Det er sket ved at indsamle en repræsentativ stikprøve (på baggrund af køn, alder, region og uddannelse) og efterfølgende vægte data på de fire karakteristika.

3 Brug af ordningen

Langt de fleste har anvendt ordningen til håndværkerarbejde, jf. figur 3.1. Ifølge surveyundersøgelsen har godt 7 ud af 10 alene brugt ordningen til håndværkerarbejde. 14 pct. har alene brugt den til husarbejde i hjemmet, mens 14 pct. har brugt ordningen til både håndværks- og husarbejde.

FIGUR 3.1
Hvad har du brugt ordningen til?

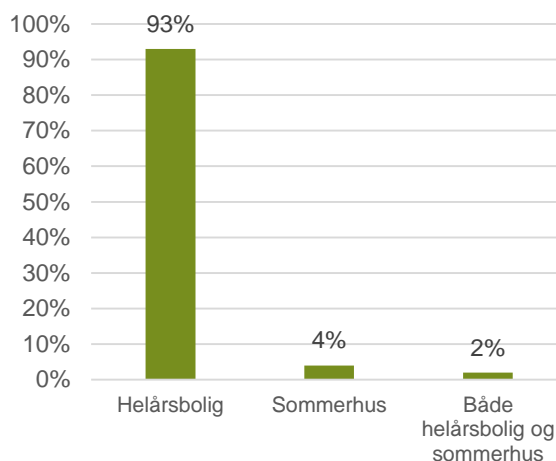
Kilde: DAMVAD
Note: n=944. Summerer ikke til 100 pct. pga. afrunding.

Langt størsteparten har anvendt ordningen til en helårsbolig, mens fritidshuse/sommerhuse fylder relativt lidt, jf. figur 3.2. Muligheden for at få fradrag til reparation og vedligeholdelse af fritidshuse blev først indført i 2013.

Finske erfaringer med lignende ordning

I Finland har man fradraget *hushållsavdrag*. Ordningen dækker både vedligeholdelse og renovering af boligen samt hus- og omsorgsarbejde. Derudover dækker ordningen 'installation og vedligeholdelse af data- og informationstekniske apparater'. Fradraget udgør 45 pct. af lønudgifterne, dog maksimalt 2.400 euro pr. person årligt, svarende til ca. 18.000 DKK.

FIGUR 3.2
Hvilken type bolig har du benyttet ordningen til?

Kilde: DAMVAD
Note: n=944. Summerer ikke til 100 pct. pga. afrunding.

SKATs tal for brugen af ordningen opdelt på de enkelte fradragkategorier viser, at det er håndværksydelser (vedligeholdelse), som der er opnået mest fradrag form, jf. tabel 3.3. Over 90 pct. af fradraget vedrører således håndværksydelser.

TABEL 3.3
BoligJob-fradrag fordelt på fradragkategorier

Pct.	2011	2012	2013	2014
Vedligeholdelse – i øvrigt	93,4	92,0	62,2	61,2
Vedligeholdelse – energibesparende			28,1	29,8
Havearbejde	3,7	3,3	4,6	4,4
Rengøring/vindue spudsning	2,7	4,6	5,0	4,5
Børnepasning	0,2	0,1	0,1	0,1
I alt	100	100	100	100

Kilde: SKATs registre pr.28. april 2015.

Hvis man ser på, hvilke ydelser ordningen blev brugt til, så er det særligt til reparation af vinduer og yderdøre (26 pct.) samt udskiftning eller reparation af tag, jf. figur 3.3 nedenfor. Altså ydelser, som kan siges at være energibesparende.

Svenske erfaringer med lignende ordninger

I Sverige har man i en årrække kunnet få fradrag for serviceydelser, kaldet RUT (Rengöring, Underhåll og Tvätt) og håndværkerydelser, kaldet ROT (Reparation og underhåll, Ombyggnad og Tillbyggnad). Det maks. fradrag er 50.000 SEK pr. person i husholdningen om året og gives kun til arbejds løn. Fradraget gælder for 50 pct. af omkostninger til arbejds løn.

RUT: Skatterabat på hjemmeservice

I 2011 benyttede 416.000 personer RUT-fradraget, svarende til ca. 6.700 årsværk eller en markeds mæssig omsætning på 3,5 mia. SEK. Antal hjemmeservicefirmaer er vokset fra et par hundrede i 2007 til ca. 14.800 i 2011.¹ Der er ikke udført effektmålinger af RUT-ordningen. I en interviewundersøgelse angav 6 pct. af brugerne,

at de tidligere købte de ydelser, som de nu bruger RUT-fradraget til, sort.

ROT: Skatterabat på håndværkerarbejde

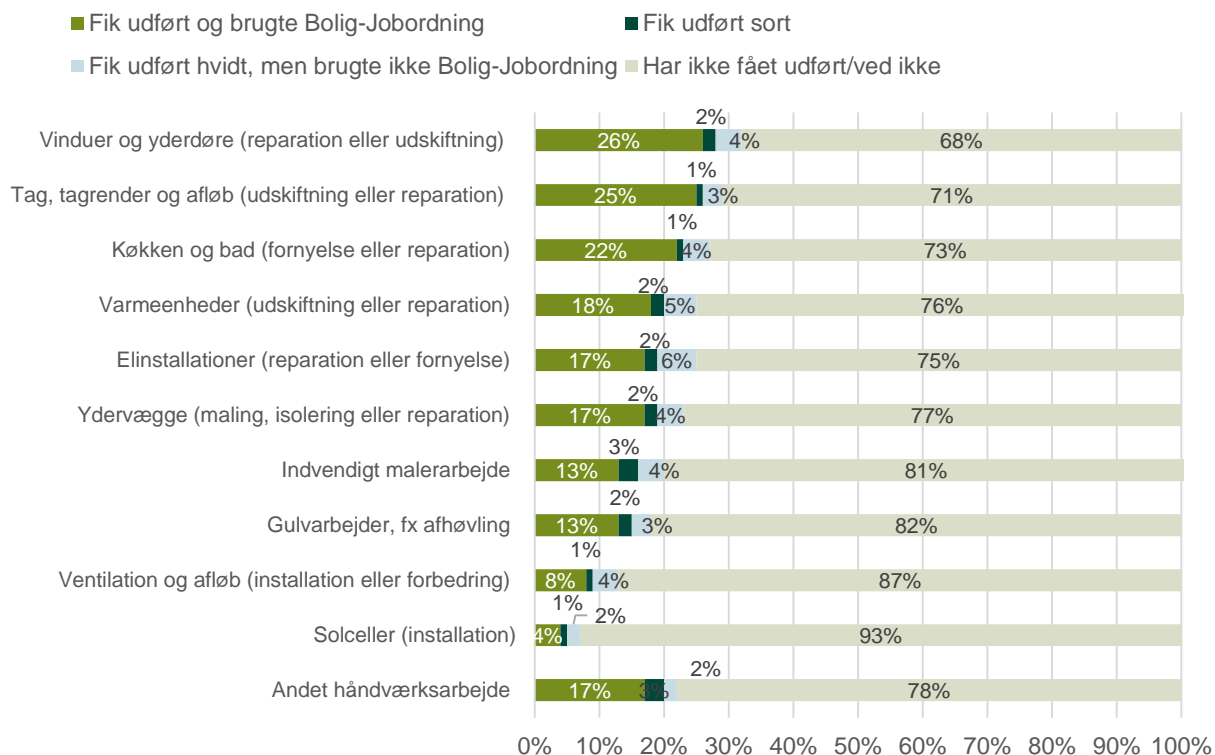
I 2010 brugte ca. 870.000 personer ROT-fradraget. Fradraget blev brugt til 53 millioner arbejdstimer, svarende til 30.000 årsværk. Der er heller ikke udført effektmålinger af denne ordning. Dog opgør Statistiska Centralbyrån, at nyinvesteringer i enfamiliehuse, der ikke er omfattet af ROT, steg med 5 pct. i 3. kvartal 2010 i forhold til 3. kvartal 2009. Til sammenligning steg omfanget af ombygningsinvesteringer i enfamiliehuse, der er omfattet af ROT, i samme periode med 54 pct.²

¹ Skatteverket (2011). Om RUT och ROT och VITT och SVART.

² Statistiska Centralbyrån (2010): BNP kvartal 2010:3.

FIGUR 3.3

Markér ved de enkelte former for håndværkerarbejde, om du eller din husstand inden for de seneste to år har brugt BoligJob-ordningen eller fik det udført sort.

Kilde: DAMVAD

Note: n=816. De typiske kommentarer under 'andet håndværksarbejde' er VVS-arbejde, vinduespolering og isolering.

4 Ordningens umiddelbare betydning for køb af håndværks- og serviceydelse og konvertering til skattepligtigt arbejde

Dette kapitel ser nærmere på, om BoligJob-ordningen har haft betydning for borgernes køb af håndværks- og husarbejde, samt i hvilken grad ordningen har medvirket til, at der er sket en konvertering af sort arbejde og gør-det-selv arbejde til skattepligtigt arbejde.

Resultaterne skal ses i sammenhæng med, at der er tale om en midlertidig ordning gennemført i en periode med ledige ressourcer i økonomien. Det betyder, at ordningen har været forbundet med en fremrykningseffekt, og at ordningen midlertidigt har kunnet generere merbeskæftigelse, selv om ordningen ikke øger arbejdsudbuddet.

Analysen fokuserer således på bruttoeffekten for de omfattede ydelser og brancher. Ordningen vil imidlertid føre til et skift i efterspørgsels sammensætning, dvs. at andre erhverv umiddelbart vil opleve mindre aktivitet/beskæftigelse. Fortrængningen har formentligt været mindre end i en normal konjunktursituation, idet ordningen som nævnt blev indført i en periode med ledige ressourcer i økonomien.

Derfor må det forventes, at de resultater, som surveyundersøgelsen når frem til, vil overstige ordningens nettoeffekter for hele økonomien i en normal konjunktursituation/strukturelt.

På baggrund af surveyundersøgelsen er det beregnet, hvor stor en andel af det fradragsberettigede arbejde som alligevel ville være udført som hvidt arbejde, sort arbejde eller gør-det-selv arbejde, eller om arbejdet måske slet ikke ville være udført, hvis BoligJob-ordningen ikke eksisterende. Beregningseksemplet baserer sig på svar fra surveyundersøgelsen samt visse antagelser og er dermed forbundet med usikkerhed. Beregningsmetoden er beskrevet i nedenstående boks.

Beregningsmetode

I surveyundersøgelsen er brugerne af BoligJob-ordningen blevet spurgt om, hvilke konkrete håndværks- og serviceydelser, de har brugt ordningen til.

Efterfølgende har de for hver enkelt af disse ydelser svaret på, om og i givet fald hvordan denne ydelse var blevet udført, hvis de ikke havde brugt BoligJob-ordningen. Her var svarkategorierne "Havde fået arbejdet udført, men hvidt", "Havde selv udført arbejdet", "Havde fået arbejdet udført sort", "Havde ikke fået udført arbejdet" og "Ved ikke". I denne beregning er der set bort fra svaret "Ved ikke".

For at tage højde for, at de købte ydelser varierer i beløbsstørrelse, er hvert af disse svar efterfølgende blevet vægtet med respondenternes egne angivelser af, hvor stort er beløb de har købt hhv. håndværksydelser og serviceydelser for i 2014. Hvis en person eksempelvis angiver, at han/hun har brugt ordningen til tre forskellige håndværksydelser og samlet set har købt håndværksydelser for 15.000 kr. i 2014, så får hvert svar således vægten 5.000 kr. Hvis vedkommende endvidere har brugt ordningen til to serviceydelser, og angiver, at han/hun har brugt 8.000 kr. på køb af serviceydelser i 2014, så får hvert af disse svar vægten 4.000 kr.

Herefter beregnes den samlede vægt/beløbsstørrelse for hver af de fire svarkategorier. Disse bruges til at beregne de relative andele for hver svarkategori.

Beregningerne er baseret på i alt 1.010 svar. Beregningerne er forbundet med en vis usikkerhed, bl.a. fordi de baserer sig på respondenternes svar på hypotetiske spørgsmål om, hvad de ville have gjort, hvis BoligJob-ordningen ikke havde været der, at der generelt er tale om en stikprøve samt usikkerhed knyttet til de anvendte antagelser.

I 2014 er der givet skattefradrag for ca. 5,6 mia. kr. i lønomkostninger under BoligJob-Ordningen. Med et skatteværdi på ca. 30 pct. svarer det til et skattemæssigt tilskud (umiddelbart mindreprovenu)

på ca. 1,7 mia. kr. Efter afgiftsmæssigt tilbageløb på gennemsnitligt 24,5 pct. skønnes mindreprovenuet til ca. 1,3 mia. kr.

Beregningerne viser, at knap 70 pct. af det samlede fradragsberettigede arbejde alligevel ville have været udført (hvidt), hvis BoligJob-ordningen ikke havde eksisteret, jf. figur 4.1. Det svarer til, at der er i 2014 blev givet et skattetilskud på knap 1,2 mia. kr. (69 pct. af de 1,7 mia. kr.) til arbejde, der alligevel ville være blevet udført hvidt.

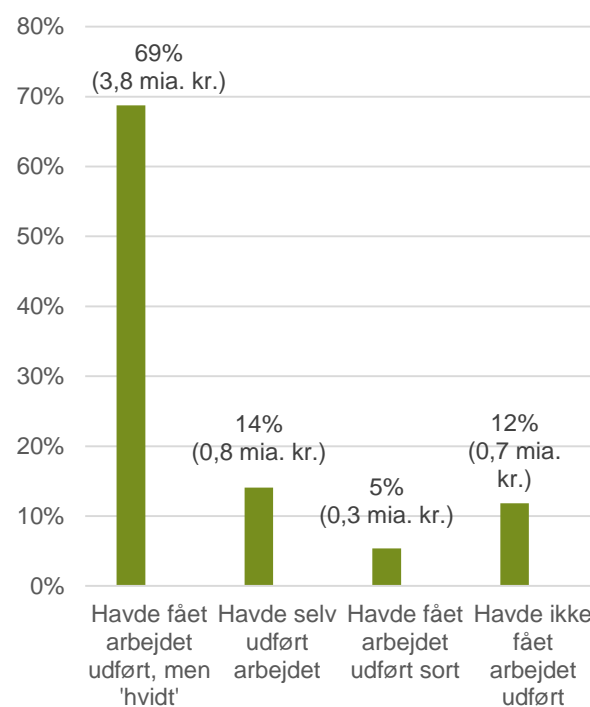
Beregningerne peger desuden på, at 14 pct. af arbejdet alternativt var blevet udført som gør-det-selv arbejde. De penge, som husholdningerne dermed har brugt på at erstatte gør-det-selv aktiviteter, har reduceret mulighederne for privatforbrug på andre normalt beskattede områder. Sådanne ændringer i forbrugssammensætningen medfører isoleret set et provenutab for staten. Hvis husholdningerne anvender den ledige tid til at øge deres lønnede arbejde, kan det omvendt styrke de offentlige finanser på lidt længere sigt.

Ligeledes viser beregningerne, at 5 pct. af arbejdet ville blive udført sort, hvis ordningen ikke havde eksisteret. Mindre sort arbejde medfører større registreret beskæftigelse og som udgangspunkt også større statslige indtægter, men er ikke udtryk for en forøgelse af arbejdsudbuddet.

Endelig peger resultaterne på, at 12 pct. af det arbejde, der er opnået fradrag til, slet ikke ville være blevet udført, hvis ordningen ikke havde været der. De penge, som husholdningerne har brugt til at få udført dette arbejde, ville givetvis helt eller delvist

være blevet rettet mod andre aktiviteter, hvis ikke ordningen var blevet indført.

FIGUR 4.1
Ordningens umiddelbare effekt: samlet

Kilde: Egne beregninger på baggrund af surveyundersøgelsen.
Note: n=1010. Dem, som har brugt BoligJob-ordningen til håndværksarbejde, husarbejde eller begge dele. Den samlede sum udgør ca. 5,6 mia. kr. i 2014. Se boksen for en nærmere beskrivelse af beregningerne bag tallene i figuren.

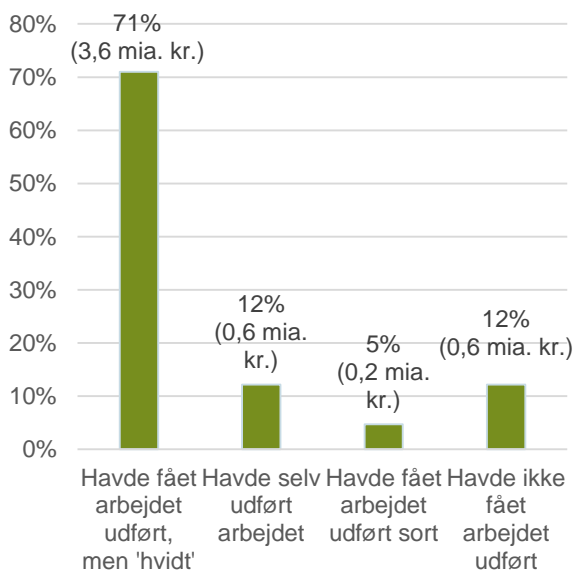
Samlet kan BoligJob-ordningen dermed have understøttet konjunkturerne svarende til en stigning i lønsummen (som opgivet på fakturaerne) i de omfattede brancher på op til 1,7 mia. kr. (31 pct. af 5,6 mia. kr.) i 2014. Med en anslået gennemsnitlig indkomstskat på 40 pct. og et tilbageløb på gennemsnitligt 24,5 pct. svarer det til en skatteværdi på knap 1 mia. kr.¹ Den samlede strukturelle effekt ved en permanent BoligJob-ordning er som nævnt

¹ Hertil kommer omsætning fra tilknyttet salg af materialer. En del af disse materialer ville dog alligevel være blevet købt, idet det som nævnt kun er en mindre del af aktiviteten, der i fravær af ordningen slet ikke ville være blevet gennemført.

væsentligt mindre end den bruttovirkning, som surveyundersøgelsen belyser. Det gælder særligt fordi ordningen ikke ser ud til at forøge arbejdsudbuddet i særligt omfang. Desuden skal der tages hensyn til, at aktiviteten og beskæftigelsen reduceres i andre erhverv, hvor forbrugsbeskatningen er højere, samt at ordningens effekt er udtryk for, at nogle reparationsarbejder er rykket frem i tid, idet ordningen var midlertidig.

Ordningens betydning for køb af ydelser og konvertering til skattepligtigt arbejde har været forskellig for håndværksarbejde og husarbejde, jf. figur 4.2 og 4.3.

FIGUR 4.2
Ordningens umiddelbare effekt: håndværksarbejde

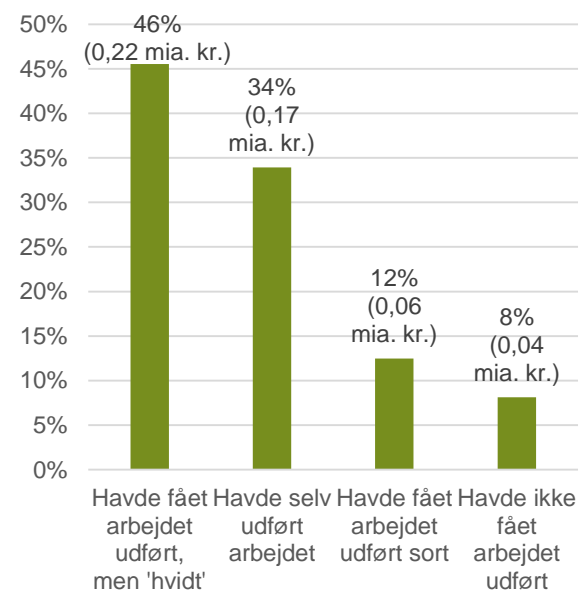
Kilde: Egne beregninger på baggrund af surveyundersøgelsen.
Note: n=787. Dem, som har brugt BoligJob-ordningen til håndværksarbejde. Den samlede sum udgør ca. 5,1 mia. kr. i 2014. Se boksen for en nærmere beskrivelse af beregningerne bag tallene i figuren.

Den væsentligste forskel er, at en større andel af håndværksarbejdet alligevel ville være blevet udført hvidt, hvis ordningen ikke havde været der. Omvendt er der en større andel af husarbejdet, der erstatter gør-det-selv arbejde. Hertil kommer, at en

større andel af det fradragsberettigede husarbejde erstatter sort arbejde.

Det indikerer, at den del af støtten, der vedrører husarbejde, er mere målrettet i forhold til at øge arbejdsudbuddet og reducere omfanget af sort arbejde.

FIGUR 4.3
Ordningens umiddelbare effekt: husarbejde

Kilde: Egne beregninger på baggrund af surveyundersøgelsen.
Note: n=223. Dem, som har brugt BoligJob-ordningen til husarbejde. Den samlede sum udgør 0,5 mia. kr. i 2014. Se boksen for en nærmere beskrivelse af beregningerne bag tallene i figuren.

5 Ordningens effekt på arbejdsudbuddet

Dette kapitel undersøger om BoligJob-ordningen har øget det samlede arbejdsudbud.

Hvis ordningen skal have en positiv effekt på arbejdsudbuddet, så forudsætter det, at købet af fradragsberettigede ydelser erstatter arbejde i hjemmet (gør-det-selv arbejde mv.) og at den sparede arbejdstid i hjemmet helt eller delvist omsættes til øget arbejdstid uden for hjemmet.

I det følgende præsenteres først en økonometrisk analyse af BoligJob-ordningens effekt på arbejdsudbuddet. Herefter præsenteres resultater fra surveyundersøgelsen, hvor brugerne af ordningen er blevet spurgt, om ordningen har haft betydning for, hvor meget de arbejder. Endeligt diskuteres de fundne resultaterne.

5.1 Økonometrisk analyse

Dette afsnit præsenterer en økonometrisk analyse, som sigter på at identificere, om BoligJob-ordningen har øget arbejdsudbuddet.

Analysen er foretaget for den del af ordningen, der omhandler håndværksydelser, mens den del af ordningen, der omhandler husarbejde, herunder rengøring mv., ikke omfattes. Ligeledes vedrører analysen alene beboere i almene boliger.

Denne afgrænsning af analysens fokus er sket på baggrund af metodemæssige overvejelser for at sikre robuste og troværdige resultater. Resultatet af den økonometriske analyse skal derfor også ses i sammenhæng med surveyundersøgelsen, som også (og primært) omfatter boligejere, og også inddrager husarbejde.

Analysen peger desuden på, at brugen af BoligJob-ordningen i nogenlunde samme grad har muliggjort en reduktion af gør-det-selv arbejde for de lejere og

ejere, der rent faktisk bruger ordningen. Det er relevant, fordi en positiv arbejdsudbudseffekt forudsætter, at købet af fradragsberettigede ydelser erstatter gør-det-selv arbejde og at den sparede arbejdstid i hjemmet helt eller delvist omsættes til øget arbejdstid uden for hjemmet.

Analysen viser således, at det gennemsnitlige fradrag er omtrent det samme for de boligejere og de lejere, der benytter sig af ordningen. Desuden er det knap 90 pct. af det håndværksarbejde, der er givet fradrag for, som både ifølge ejere og lejere i surveyundersøgelsen ikke erstatter gør-det-selv arbejde. Det begrænser den mulige effekt på arbejdsudbuddet blandt dem, som bruger ordningen, herunder boligejerne.

Anvendelse af D-i-D på skatteområdet

D-i-D metoden er en udbredt og international anerkendt metode til at måle effekter af forskellige typer af indsatser. I de senere år har metoden bl.a. været anvendt i en række forskningsartikler, der måler adfærdseffekter af skat i Danmark. Det drejer sig bl.a. om:

Chetty, R., Friedman, J., Olsen, T. & Pistaferri, L. (2011): Adjustment Costs, Firm Responses, and Micro vs. Macro Labor Supply Elasticities: Evidence from Danish Tax Records. *Quarterly Journal of Economics*. 126 (2), 749-804.

Landais, C., Kleven, H.J., Saez, E. & Schultz, E.A. (2014): Migration and Wage Effects of Taxing Top Earners: Evidence from the Foreigners' Tax Scheme in Denmark. *Quarterly Journal of Economics*. 129, 333-378.

Kleven, H.J. & Schultz, E.A. (2014): Estimating Taxable Income Responses using Danish Tax Reforms. Publiceret i *American Economic Journal: Economic Policy*. 6 (4), 271-301.

5.1.1 Statistisk model

Den statistiske model, der anvendes til at identificere en evt. arbejdsudbudseffekt, er en såkaldt difference-in-differences (D-i-D) model.

Udgangspunktet i analysen er, at man observerer arbejdsudbuddet for to grupper af personer i to perioder. Én af grupperne har mulighed for at bruge BoligJob-ordningen i den anden periode, men ikke i den første (deltagergruppen). Den anden gruppe (kontrolgruppen) har ikke adgang til at bruge ordningen.

D-i-D modellen måler herefter om arbejdsudbuddet i deltagergruppen forøges signifikant i forhold til kontrolgruppen, i den periode, hvor der er adgang til ordningen. Hvis det er tilfældet, så har BoligJob-ordningen en positiv arbejdsudbudseffekt.

Hvis vi definerer E_{it} til at være arbejdsudbuddet for gruppe i på tidspunkt t , kan D-i-D modellen formuleres som følger:

$$E_{it} = \alpha + \beta_1 \text{deltager}_i + \beta_2 \text{efter}_t + \beta_3 (\text{deltager} * \text{efter})_{it} + \gamma X_{it} + \varepsilon_{it}$$

hvor $\text{deltager} = 1$ for personer i deltagergruppen og $\text{deltager} = 0$ for personer i kontrolgruppen (se nedenfor for en præsentation af grupperne). Desuden gælder, at $\text{efter} = 1$ efter ordningen blev indført og $\text{efter} = 0$ før ordningen blev indført, mens $(\text{deltager} * \text{efter})_{it} = 1$, hvis personen er i deltagergruppen og tidspunktet er efter ordningen er trådt i kraft. Ellers er $(\text{deltager} * \text{efter})_{it} = 0$.

Effekten af ordningen angives således ved estimatet på β_3 . En positiv arbejdsudbudseffekt kræver en statistisk signifikant effekt.

Modellen tillader, at arbejdsudbuddet kan være forskelligt i deltager- og kontrolgruppen, men kun som følge af en tidsinvariant fixed effekt, som bliver opfanget i β_1 . Ligeledes kan arbejdsudbuddet variere over tid som følge af andre effekter end

selve ordningen, hvilket bliver opfanget i β_2 , så længe tidsvariationen for de to grupper er ens.

Modellen estimeres ved hjælp af en lineær regressionsmodel. Der inkluderes en række karakteristika (kontrolvariable) for personerne i stikprøven, X .

D-i-D tilgangen hviler således på to identificerende antagelser: 1) at tidseffekten er identisk på tværs af grupperne, dvs. at gruppernes arbejdsudbud ville have fulgt den samme underliggende tendens i fravær af BoligJob-ordningen, og 2) at ordningen ikke giver anledning til, at der sker systematiske ændringer i sammensætningen i de to grupper fra den første periode til den næste. Nedenfor undersøges om disse antagelser er opfyldt.

5.1.2 Valg af kontrolgruppe

Udgangspunktet for D-i-D tilgangen er således, at sammenligne udviklingen i arbejdsudbuddet i en deltagergruppe med udviklingen i arbejdsudbuddet i en kontrolgruppe, før og efter ordningen blev indført.

En velkendt udfordring med sådanne analyser er dog, at det næppe er tilfældigt, hvem der bruger en ordning og hvem der ikke gør. Sandsynligheden for at en person bruger ordningen afhænger dels af observerbare faktorer, fx uddannelse, civilstatus og indkomst, og dels af en række personlige egenskaber, som ikke direkte kan observeres i data.

Derfor er der risiko for, at simple sammenligninger af personer, der bruger BoligJob-ordningen, med personer, der *ikke* bruger BoligJob-ordningen, vil være misvisende, fordi hele arbejdsudbudseffekten tilskrives BoligJob-ordningen, selvom den formentlig også skyldes en række underliggende uobserverbare faktorer. Desuden er der risiko for omvendt kausalitet – dvs. at man måske fanger den

effekt, der består i, at de personer, der har øget deres arbejdsomfang, måske også har bedre råd, og derfor også bruger BoligJob-ordningen i et større omfang.

For at håndtere dette *selektionsproblem*, udnytter vi i denne analyse, at muligheden for at bruge ordningen til at opnå fradrag for håndværksarbejder som lejer afhænger af, om lejeren bor i en lejebolig med eller uden råderet til at foretage vedligeholdelser af boligen (vedligeholdelsesret). Således kan personer, der bor i en lejebolig *uden* vedligeholdelsesret, som udgangspunkt ikke opnå fradrag for håndværksydelse. Det kan derimod personer, der bor i en lejebolig *med* vedligeholdelsesret.

Hermed er det muligt at identificere en gruppe af personer, som på baggrund af eksogene faktorer (vedligeholdelsesret vs ikke-vedligeholdelsesret) ikke kan bruge ordningen til at opnå fradrag for håndværksarbejder. Der er således tale om tilnærmelsesvis *tilfældig udvælgelse*, som kan styrke identifikationen af effekten af ordningen væsentligt.

I analysen anvendes personer, der bor i lejebolig uden vedligeholdelsesret, derfor som kontrolgruppe. Da data ikke direkte indeholder oplysninger om vedligeholdelsesret, definerer vi kontrolgruppen som personer, der bor i en almen boligafdeling, hvor ingen har brugt BoligJob-ordningen til håndværksydelse. Den bagvedliggende antagelse er, at boligafdelinger, hvor ordningen ikke anvendes til håndværksarbejder, er boligafdelinger uden vedligeholdelsesret.

Deltagergruppen består omvendt af personer, der bor i en almen boligafdeling, hvor beboerne har brugt BoligJob-ordningen til håndværksydelse.

Da alle (over 18 år) har mulighed for at få fradrag for udgifter til køb af husarbejde, herunder rengøring mv., vil der umiddelbart ikke kunne identificeres en kontrolgruppe for denne del af ordningen. Resultaterne i det følgende skal derfor fortolkes som effekten på arbejdsudbuddet af den del af ordningen, der omhandler håndværksarbejder. Ligeledes vedrører estimationerne alene personer, der bor i almene boliger.²

Tabel 5.1 præsenterer gennemsnit for udvalgte variable for deltager- og kontrolgruppen. Det fremgår, at deltager- og kontrolgruppen på langt de fleste baggrundskarakteristika ligner hinanden. Det understøtter, at udvælgelsen af deltager- og kontrolgruppe på baggrund af vedligeholdelsesret/ikke-vedligeholdelsesret er tilnærmelsesvis tilfældig.

Der er dog én væsentlig forskel i gruppernes sammensætning, idet en betydeligt større andel af personerne i deltagergruppen er bosat i Region Hovedstaden. Det er problematisk, fordi konjunkturudviklingen i de år, hvor BoligJob-ordningen har været gældende, har været gunstigere i Region Hovedstaden end i den øvrige del af landet under ét.³ Dermed er antagelsen om, at arbejdsudbuddet i deltager- og kontrolgruppen ville have udviklet sig ens i fravær af BoligJob-ordningen næppe opfyldt. Ved at sammenligne de to grupper, er der derfor risiko for at overvurdere arbejdsudbudseffekten, fordi hele effekten tilskrives ordningen, selvom den

² Det har ikke været muligt at foretage en valid måling af arbejdsudbudseffekten af BoligJob-ordningen for boligejere. Det skyldes, at lønudviklingen for boligejere i den betragtede periode er væsentlig forskellig for lønudviklingen i kontrolgruppen. Dermed er den identificerende antagelse om, at arbejdsudbuddet i deltager- og kontrolgruppen ville have fulgt den samme underliggende trend i fravær af ordningen ikke opfyldt. Det indebærer, at det ikke er muligt at fastslå om man

estimerer den faktiske effekt af BoligJob-ordningen, eller blot opfanger forskellige trends mellem boligejere og kontrolgruppen, eller stød som påvirker grupperne forskelligt.

³ Ifølge tal fra Danmarks Statistik steg realvæksten med ca. 1,7 pct. i Region Hovedstaden fra 2010 til 2012, mens den i de øvrige Regioner i gennemsnit steg med 0,8 pct. i samme periode.

formentligt også skyldes forskellige trends mellem deltager- og kontrolgruppen eller stød som påvirker grupperne forskelligt.

TABEL 5.1

Beskrivende statistik for deltager- og kontrolgruppen

	Kontrol- gruppe	Deltagergrupp e
Gns. lønindkomst	205.152	224.689
Alder	42,9	41,8
Mænd	53%	52%
Børn i husstanden	60%	62%
Lever i par	47%	52%
Vestlig oprindelse	4%	4%
Ikke-vestlig oprindelse	21%	25%
Region Hovedstaden	27%	53%
Grundskole	34%	32%
Gymnasial udd.	6%	7%
Faglært	37%	36%
KVU	4%	4%
MVU	11%	12%
LVU og forskerudd.	3%	4%
Ansæt i private sektor	44%	44%
Selvforsørgelsesgrad	0,64	0,68
Antal personer	54.208	177.236

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.
Note: Alle variable er opgjort i 2010. Personkredsen er afgrænset til de 30-55-årige. Endvidere er førtidspensionister udeladt.

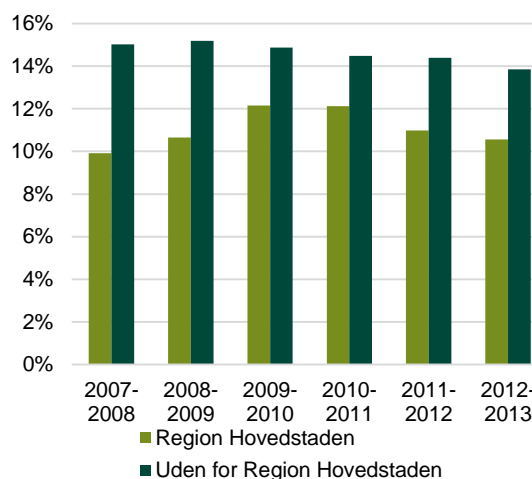
Modellen er derfor estimeret separat for personer, der bor henholdsvis i og uden for Region Hovedstaden. Vi har således en deltager- og kontrolgruppe, der består af personer som er bosat i Region Hovedstaden, og en deltager- og kontrolgruppe, der består af personer som bor uden for Region Hovedstaden. Herved reduceres risikoen for, at den estimerede effekt er påvirket af andre forhold end selve BoligJob-ordningen, og vi får et "dobbelt" test af om ordningen påvirker arbejdsudbuddet.

For at opnå en valid måling af arbejdsudbuds-effekten af BoligJob-ordningen, er det dog fortsat afgørende, at de identificerende antagelser bag D-i-D tilgangen er opfyldt.

I relation til BoligJob-ordningen kunne en bekymring være, at ordningen måske kunne få personer i kontrolgrupperne til at flytte til boliger, hvor det er muligt at opnå fradrag for håndværksydelse. Antagelsen om, at der ikke sker systematiske ændringer i deltager- og kontrolgruppen over tid som følge af ordningen, er derfor undersøgt ved at se på, om ordningen har forøget andelen af personer, som fraflytter en lejebolig uden vedligeholdelsesret. Figur 5.1 viser, at der en svag tendens til, at andelen der fraflytter er faldet efter BoligJob-ordningen blev indført. Der er således ingen umiddelbar indikation af, at personerne i kontrolgrupperne som konsekvens af ordningen flytter til boliger, hvor det er muligt at opnå fradrag for håndværksydelse.

FIGUR 5.1

Andelen af fraflytninger fra almene boligafdelinger uden vedligeholdelsesret

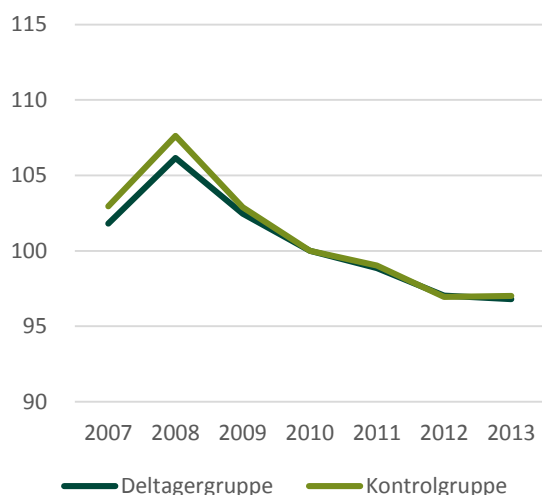

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

Antagelsen om, at arbejdsudbuddet i deltager- og kontrolgruppen skal følge den samme underliggende udvikling i fravær af ordningen, er undersøgt grafisk ved at sammenligne udviklingen i lønindkomsten i deltager- og kontrolgruppen i perioden op til BoligJob-ordningen trådte i kraft. Det fremgår af figur 5.2 og figur 5.3, at lønindkomsten i kontrolgrupperne nogenlunde følger den samme udvikling (om end der er en mindre forskel i niveauet) som lønindkomsten i den tilhørende deltagergruppe i perioden før BoligJob-ordningen blev indført (frem til og med 2010).

FIGUR 5.2

Udvikling i lønindkomst i deltager- og kontrolgruppe for personer i Region Hovedstaden (2010=indeks 100)

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

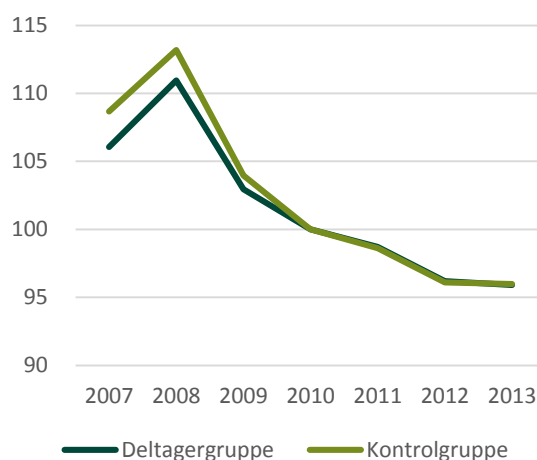
For begge deltager- og kontrolgrupper er der en svag tendens til, at lønindkomsten i deltagergruppen falder en smule mindre end i kontrolgruppen frem mod BoligJob-ordningen trådte i kraft. Hvis denne tendens ville have været fortsat i fravær af BoligJob-ordningen, er der risiko for, at estimationerne svagt overvurderer effekten på

arbejdsudbuddet af ordningen. Det bør man være opmærksom på, når estimationerne fortolkes.

Overordnet tyder det på, at de identificerende antagelse bag den empiriske model er opfyldt.

FIGUR 5.3

Udvikling i lønindkomst i deltager- og kontrolgruppe for personer uden for Region Hovedstaden (2010=indeks 100)

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

5.1.3 Beskrivelse af data

I dette afsnit præsenteres deltager- og kontrolgruppernes baggrundskarakteristika på overordnet niveau, og der redegøres for det datamateriale, der danner grundlag for den økonometriske analyse af BoligJob-ordningen.

Analysen er baseret på individdata fra SKAT kombineret med oplysninger fra Danmarks Statistiks registre, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger. For hvert individ er der således oplysninger om brugen af ordningen, indkomst- og boligforhold og arbejdsmarkedshistorik, samt en række baggrundskarakteristika.

For at undgå en evt. skævhed i estimationsresultaterne på grund uddannelse og tilbage-trækning, er analysens personkreds afgrænset til de 30-55-årige. Ligeledes er førtidspensionister udeladt, fordi de står permanent uden for arbejdsmarkedet.

I analysen er den enkeltes arbejdsudbud opgjort som grundlaget for betaling af arbejdsmarkedsbidrag, som især består af lønindkomst. Årsagen til, at antallet af arbejdstimer ikke anvendes som mål

for arbejdsudbuddet er, at de tilgængelige arbejdstidsoplysninger for manges vedkommende ikke svarer til deres faktiske arbejdstid. Eksempelvis er det indberettede timeantal for fastlønnede på fuld tid altid sat til 37 timer pr. uge, selvom deres faktiske arbejdstid kan være højere eller lavere. Lønindkomsten er dermed et mere nøjagtigt mål. Samtidigt opfanger lønindkomsten effekten af en ændret arbejdsindsats.⁴

TABEL 5.2
Beskrivende statistik for deltager- og kontrolgruppen (2010)

	Region Hovedstaden		Uden for Region Hovedstaden	
	Deltagergruppe	Kontrolgruppe	Deltagergruppe	Kontrolgruppe
Gennemsnitlig lønindkomst	239.271,7	219.252,7	208.437,1	199.903,7
Alder	42,0	41,8	41,7	42,0
Mænd	53%	53%	52%	53%
Børn i husstanden	64%	62%	61%	59%
Lever i par	55%	50%	48%	46%
Vestlig oprindelse	4%	4%	4%	3%
Ikke-vestlig oprindelse	29%	28%	21%	18%
Grundskole	31%	31%	32%	35%
Gymnasial uddannelse	7%	7%	6%	6%
Erhvervsfaglig uddannelse	36%	34%	37%	38%
KVU	4%	4%	4%	4%
MVU	12%	13%	12%	11%
LVU og forskeruddannelse	5%	5%	3%	2%
Privat sektor	43%	42%	45%	45%
Selvforsørgelsesgrad	0,71	0,67	0,64	0,63
Antal personer	93.415	14.704	83.821	39.504

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

⁴ Som et robusthedstjek er estimationerne også gennemført med antallet af arbejdstimer (fra BFL-registret) som arbejdsudbudsmål. De giver

kvalitativt de samme resultater, som når lønindkomsten anvendes som mål for arbejdsudbuddet.

Tabel 5.2 præsenterer gennemsnit for udvalgte variable for deltager- og kontrolgrupperne. Deltagergruppen fra Region Hovedstaden omfatter godt 93.000 personer, mens den tilhørende kontrolgruppen består af knap 15.000 personer. Ligeledes er der knap 84.000 personer i deltagergruppen og knap 40.000 personer i kontrolgruppen, når der ses på personer uden for Region Hovedstaden. Det fremgår, at deltager- og kontrolgrupper er ganske ens sammensat.

5.1.4 Resultater

I dette afsnit præsenteres analysens resultater. Alle modeller er estimeret ved hjælp af en lineær regressionsmodel. Der er desuden inkluderet en række personlige karakteristika, for at korrigere for forskelle i gruppernes sammensætning (jf. tabel 5.2 oven for).

Analysen inddrager lønindkomsten i 2010 (før reform) og 2012 (efter reform). Vi bruger indkomsten i 2012, fordi 2012 pt. er det senest tilgængelige dataår, hvor BoligJob-ordningen kunne bruges hele kalenderåret og var trådt i kraft ved

årets begyndelse. I tabellerne nedenfor præsenteres alene hovedeffekterne af estimationerne. De samlede estimationsresultater kan findes i appendiks.

Tabel 5.3 viser estimationsresultaterne for personer hhv. i og uden for Region Hovedstaden. Det generelle resultat er, at der ikke kan findes signifikante effekter på arbejdsudbuddet. Koefficienterne har det forventede positive fortegn, men de er bestemt så usikkert, at man ikke kan afvise at effekten er nul (eller negativ) på arbejdsudbuddet. Eksempelvis fremgår det, at der for personer uden for Region Hovedstaden er fundet en koefficient på lønindkomsten på 245 kr. pr. person i 2012, men da spredningen er over 900 kr., er effekten klart insignifikant, jf. kolonne 3.

Da en evt. effekt på lønnen af en ændret arbejdsindsats kan vise sig med en vis forsinkelse for fastlønnede, som udgør størstedelen af de beskæftigede, ses også på effekten af BoligJob-ordningen i 2012 på lønindkomsten i 2013. Det er således fortsat muligheden for at bruge ordningen i

TABEL 5.3
Effekten af BoligJob-ordningen på lønindkomsten

	Region Hovedstaden		Uden for Region Hovedstaden	
	Lønindkomst 2012 (1)	Lønindkomst 2013 (2)	Lønindkomst 2012 (3)	Lønindkomst 2013 (4)
Tilbageværende lønforskel i 2010 (β_1)	4.566*** (1.117)	4.653*** (1.124)	2.576*** (662)	2.502*** (692)
Fælles makroeffekt (β_2)	4.213** (1.439)	5.768*** (1.448)	2.125** (754)	3181*** (787)
Effekt på lønindkomst (β_3)	628 (1.548)	29 (1.558)	245 (914)	3 (955)
Antal personer	108.119	107.360	123.325	122.598
R ²	0,542	0,536	0,558	0,531

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

Note: * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001. β_1 angiver den del af lønforskellen mellem deltager- og kontrolgruppen i 2010 (før reform), som ikke kan forklares af forskelle i gruppernes sammensætning. β_2 angiver effekten fra andre forhold end selve BoligJob-ordningen, som har påvirket lønindkomsten i deltager- og kontrolgruppen ens i 2012 (efter reform). β_3 angiver effekten af BoligJob-ordningen på lønindkomsten.

2012, der ligger til grund for afgrænsningen af deltager- og kontrolgrupperne. Ved at anvende lønindkomsten i 2013 opfanges derved effekten fra de dele af indkomsten, der reagerer med ét års lag. Resultaterne er vist i kolonne 2 og 4 i tabel 5.3. Der er heller ikke her fundet statistisk signifikante effekter af BoligJob-ordningen. Sammenlignet med resultaterne for lønindkomsten i 2012, er koefficienterne mindre, mens standardafvigelsen er nogenlunde uændret.

For at undersøge om effekten på lønindkomsten af BoligJob-ordningen varierer med indkomstniveauet, er der foretaget estimationer, hvor deltager- og kontrolgrupperne er afgrænset til personer, der havde en lønindkomst over hhv. 100.000 kr. og 200.000 kr. i 2010.

En lønindkomst på 200.000 kr. svarer omtrent til de laveste lønninger på det danske arbejdsmarked for fuldtidsbeskæftigede. Når personer med lavere indkomster ikke medtages kan det ses i lyset af, at

det for personer med lave timelønninger – også efter indførelsen af BoligJob-ordningen – typisk fortsat bedre kan betale sig at gøre-det-selv end at tilkøbe ydelser under ordningen. Omvendt kan der være en evt. deltagelseeffekt, som ikke kommer med, når denne afgrænsning vælges.

Det fremgår af tabel 5.3, at effekterne også er insignifikante i disse estimationer. Det er således heller ikke muligt at identificere en positiv signifikant effekt på arbejdsudbuddet af ordningen, når vi ser på forskellige indkomstgrupper. Effekten er dog mindre insignifikant end før, særligt for personer, der bor i Region Hovedstaden.

Der er således ikke fundet grundlag for at konkludere, at BoligJob-ordningen (den del af ordningen, der omfatter håndværksarbejde) har en positiv arbejdsudbudseffekt.

Helt overordnet flugter disse resultater med det billede, der tegnes i surveyundersøgelsen, hvor der

TABEL 5.4
Effekten af BoligJob-ordningen på lønindkomsten på tværs af indkomstniveauer

	Region Hovedstaden		Uden for Region Hovedstaden	
	Mindst lønindkomst på	Mindst lønindkomst på	Mindst lønindkomst på	Mindst lønindkomst på
	100.000 kr. i 2010	200.000 kr. i 2010	100.000 kr. i 2010	200.000 kr. i 2010
Tilbageværende lønforskel i 2010 (β_1)	3.967** (1.378)	3.613* (1448)	2113** (795)	2154** (824)
Fælles makroeffekt (β_2)	-14.678*** (1.780)	-17.529*** (1.874)	-17.492*** (907)	-21.137*** (942)
Effekt på lønindkomst (β_3)	3.391 (1.908)	3.564 (2.005)	914 (1.096)	1.297 (1.138)
Antal personer	77.100	67.555	83.943	71.370
R ²	0,25	0,18	0,26	0,19

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

Note: * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001. β_1 angiver den del af lønforskellen mellem deltager- og kontrolgruppen i 2010 (før reform), som ikke kan forklares af forskelle i gruppernes sammensætning. β_2 angiver effekten fra andre forhold end selve BoligJob-ordningen, som har påvirket lønindkomsten i deltager- og kontrolgruppen ens i 2012 (efter reform). β_3 angiver effekten af BoligJob-ordningen på lønindkomsten.

er spurgt ind til konsekvenserne af BoligJob-ordningen, jf. neden for. Surveyundersøgelsen inddrager også (og primært) boligejere, samt at en del af ordningen vedrører husarbejde.

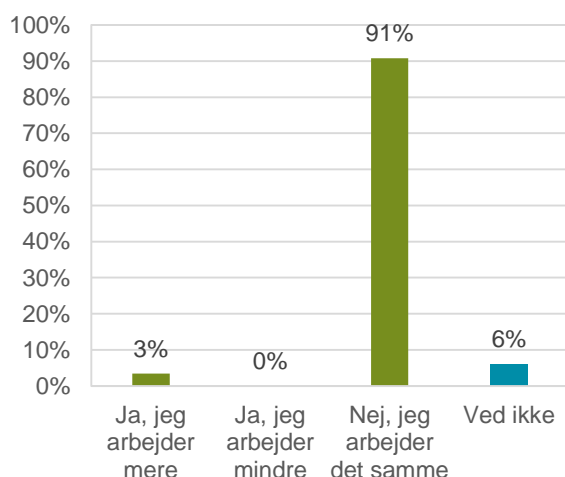
5.2 Surveyresultater om arbejdsudbud

I surveyundersøgelsen er brugerne af BoligJob-ordningen blevet spurgt om deres brug af ordningen har haft betydning for, hvor meget de arbejder. Her understøtter svarene den økonometriske analyse.

Således angiver 91 pct. af dem som har brugt ordningen til håndværkerarbejde, at ordningen ikke har haft betydning for, hvor meget de arbejder (i form af lønnet arbejde), jf. figur 5.4. Knap hver tiende angiver, at ordningen har haft betydning for deres arbejdstid. Det dækker dog over, at der er 3 pct. som angiver, at de arbejder mere, mens 6 pct. har svaret 'ved ikke' på spørgsmålet.

FIGUR 5.4

Har din brug af BoligJob-ordningen til håndværksarbejde haft betydning for, hvor meget du arbejder (lønnet arbejde)?

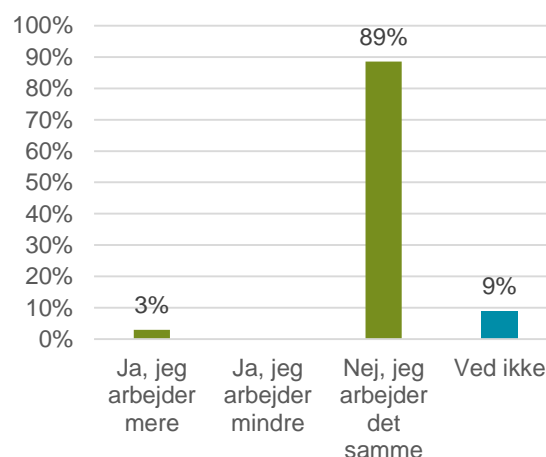
Kilde: DAMVAD

Note: n=487. Dem, der har brugt BoligJob-ordningen til håndværkerarbejde og er mellem 18-59 år. Summerer ikke til 100 pct. pga. afrunding. Der er udført opfølgende telefoninterview med en stikprøve af respondenter for at bekræfte svarene.

Brugere, som har anvendt ordningen til husarbejde i hjemmet, er blevet stillet de samme spørgsmål. Her er billedet det samme. Der er 3 pct., som angiver, at de har arbejdet mere som følge af ordningen, mens 9 har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet, jf. figur 5.5.

FIGUR 5.5

Har din brug af BoligJob-ordningen til husarbejde haft betydning for, hvor meget du arbejder (lønnet arbejde)?

Kilde: DAMVAD

Note: n=154. Dem, der har brugt BoligJob-ordningen til husarbejde og er mellem 18-59 år. Der er udført opfølgende telefoninterview med en stikprøve af respondenter for at bekræfte svarene.

5.3 Diskussion af de fundne resultater

Resultatet af den kvantitative analyse er, at der ikke kan identificeres en signifikant arbejdsudbudseffekt af BoligJob-ordningen. Dette resultat understøttes af surveyundersøgelsen.

Det kan umiddelbart virke overraskende, idet der er empirisk belæg for, også på danske data, at arbejdsudbuddet påvirkes af beskatning.

Der kan dog være flere mulige forklaringer på, at BoligJob-ordningen ikke har øget arbejdsudbuddet.

For det *første* er gevinsten ved at bruge BoligJob-ordningen begrænset – både relativt (skatteværdien på ca. 30 pct. af fradraget) og absolut (loftet). Den årlige besparelse kan ikke overstige 5000 kr. pr. person.

Det kan betyde, at omkostningerne ved at ændre tidsforbruget i mange familier, herunder øge arbejdsindsatsen uden for hjemmet, fx ved at skifte job, er større end den gevinst i form af skattefradraget, man opnår ved at ændre adfærd.

Samtidig indebærer loftet på 15.000 kr. årligt pr. voksen i husstanden, at fradraget i mange tilfælde ikke har betydning for den marginale tilbøjelighed til at købe service- og håndværksydelser i hjemmet. Det svækker også ordningens effekt på arbejdsudbuddet.

Fradraget betyder endvidere, at man ved uændret forbrugssammensætning mv. får større realindkomst ved uændret arbejdsindsats. Denne indkomsteffekt reducerer arbejdsudbuddet, og må påregnes at dominere, hvis fradraget ikke reducerer den marginale pris på serviceydelserne.

Hvis loftet hæves eller fjernes, kan ordningen givetvis blive mere effektiv i forhold til at øge arbejdsudbuddet, men fordelingsvirkningerne vil blive mere ulige. Ligesom på andre områder kan der derfor være en afvejning mellem ordningens effektivitet og dens virkninger på indkomstfordelingen.

Endvidere vil én times ekstra lønnet arbejde for mange beskæftigede – selv med en BoligJob-ordning med et tilskud på ca. 30 pct. – ikke kunne betale for én times ekstra hjælp i hjemmet. Det kan begrænse efterspørgslen på relativt enkle opgaver, der naturligt erstatter gør-det-selv arbejde, som fx rengøring.

For det *andet* kan det være, at de fradragsberettigede ydelser i BoligJob-ordningen ikke i tilstrækkelig grad er målrettet opgaver, der erstatter arbejde i hjemmet. En positiv arbejdsudbudseffekt forudsætter som nævnt, at købet af fradragsberettigede ydelser erstatter arbejde i hjemmet og at den sparede arbejdstid i hjemmet helt eller delvist omsættes til øget arbejdstid uden for hjemmet.

Surveyundersøgelsen peger således på, at mange af de ydelser, der opnås fradrag til, kun i begrænset omfang erstatter arbejde i hjemmet. Således ville ca. 14 pct. af det håndværksarbejde, der er givet fradrag for, alternativt være blevet udført som gør-det-selv arbejde, hvis ordningen ikke havde eksisteret. Det er desuden kun en mindre del af fradraget, der vedrører ydelser som fx rengøring, børnepasning og malerarbejde, som i højere grad kan substituere gør-det-selv arbejde (og sort arbejde).

For det tredje har det hele tiden været sigtet, at ordningen skulle være midlertidig, og der har samtidigt været usikkerhed om ordningens rammevilkår. Ordningen blev indført pr. 1. juni 2011, som en midlertidig forsøgsordning, der skulle løbe frem til udgangen af 2013. Som led i Finansloven i 2012 blev forsøgsperioden dog forkortet med et år, dvs. til udgangen af 2012. Som led i Vækstplan DK i maj 2013 blev ordningen imidlertid genindført med fuld virkning i 2013 og 2014 og blev samtidigt udvidet til også at omfatte fritidsboliger. Denne usikkerhed om ordningens fremtid og ordningens midlertidige karakter kan også have medvirket til, at folk har været tilbageholdne med at tilpasse deres tidsforbrug og arbejdsudbud.

6 Ordningens betydning for omfanget af sort arbejde

Dette kapitel undersøger på baggrund af surveyundersøgelsen, hvorvidt ordningen kan siges at have en betydning for *købet* af sort arbejde både blandt brugere og ikke-brugere af ordningen. Der fokuseres alene på køberne (efterspørgslen) af sort arbejde og ikke sælgerne (udbyderne) af sort arbejde.

Hvad er køb af sort arbejde?

Der er forskellige definitioner på køb af sort arbejde. I denne undersøgelse er det defineret som, at man kan betale for sort arbejde på forskellige måder:

- med penge
- med ting, rejser eller lign.
- ved at lave et stykke arbejde eller en tjeneste til gengæld.

I alle tre tilfælde er der tale om sort arbejde, hvis køber og sælger aftaler, at arbejdet betales uden at opgives til SKAT. Det er ikke sort arbejde, hvis familie eller venner hjælper med småopgaver (fx indkøb, rengøring og småreparationer).

6.1 Undersøgelse blandt brugere

Tidligere har Rockwoolfondens Forskningsenhed analyseret om ordningen har reduceret omfanget af sort arbejde. Fonden finder ikke tegn herpå.⁵

I denne undersøgelse findes der indikation på, at ordningen kan have reduceret sort arbejde i et vist omfang. Blandt alle de, der har benyttet BoligJob-ordningen, angiver omkring 3-9 pct. – afhængig af den konkrete ydelse – at de i fraværet af ordningen ville have købt ydelsen sort. For hjemmeservice-ydelser er andelen lidt større, 6-14 pct.

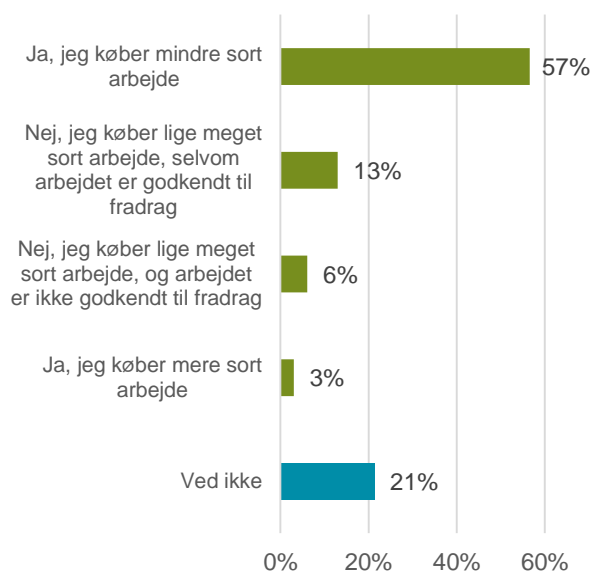
Samlet anslås det som nævnt, at 5 pct. af det samlede beløb, der er opnået fradrag for, ville være blevet udført sort i fravær af ordningen.

Ca. 10 pct. af de personer, der har anvendt BoligJob-ordningen, angiver, at de har fået udført sort arbejde inden for de seneste 2 år. Denne andel er på samme niveau, som blandt de adspurgte, der ikke brugte BoligJob-ordningen.

De personer, der anvender ordningen, og som har fået foretaget sort arbejde inden for de sidste to år, har for godt halvdelen vedkommende, købt mindre sort arbejde på grund af ordningen, jf. figur 6.1.

FIGUR 6.1

Har BoligJob-ordningen haft betydning for dit køb af sort arbejde inden for de seneste to år?

Kilde: DAMVAD

Note: n=92. Dem, som har svaret at de har inden for de seneste to år har købt sorte ydelser eller sort arbejde, som ellers var godkendt til BoligJob-ordningen. 95%-konfidensintervallet for andelen, der køber mindre sort arbejde (57%), er 46,6% og 67,4%.

⁵ Leth-Petersen, Søren & Ebbesen Skov, Peer (2014). *RFF study paper: Does the marginal tax rate affect activity in the informal sector?* University Press of Southern Denmark

Brugernes valg, hvis de ikke havde brugt ordningen til håndværkerarbejde

Brugerne af BoligJob-ordningen er blevet spurgt om de ville have fået udført opgaverne, hvis de ikke havde haft adgang til ordningen, og hvordan de i givet fald ville være udført. Dvs. om det fx ville ske i kraft af gør-det-selv aktiviteter eller sort arbejde. Spørgsmålet er stillet for en række forskellige håndværksydelser.

Afhængig af den konkrete ydelse, er det mellem 44 og 79 pct., der vurderer, at arbejdet ville være blevet udført hvidt, hvis de ikke havde brugt ordningen, jf. figur 6.2.

Mellem 7 og 38 pct. vurderer, at de selv havde udført arbejdet i fravær af ordningen.

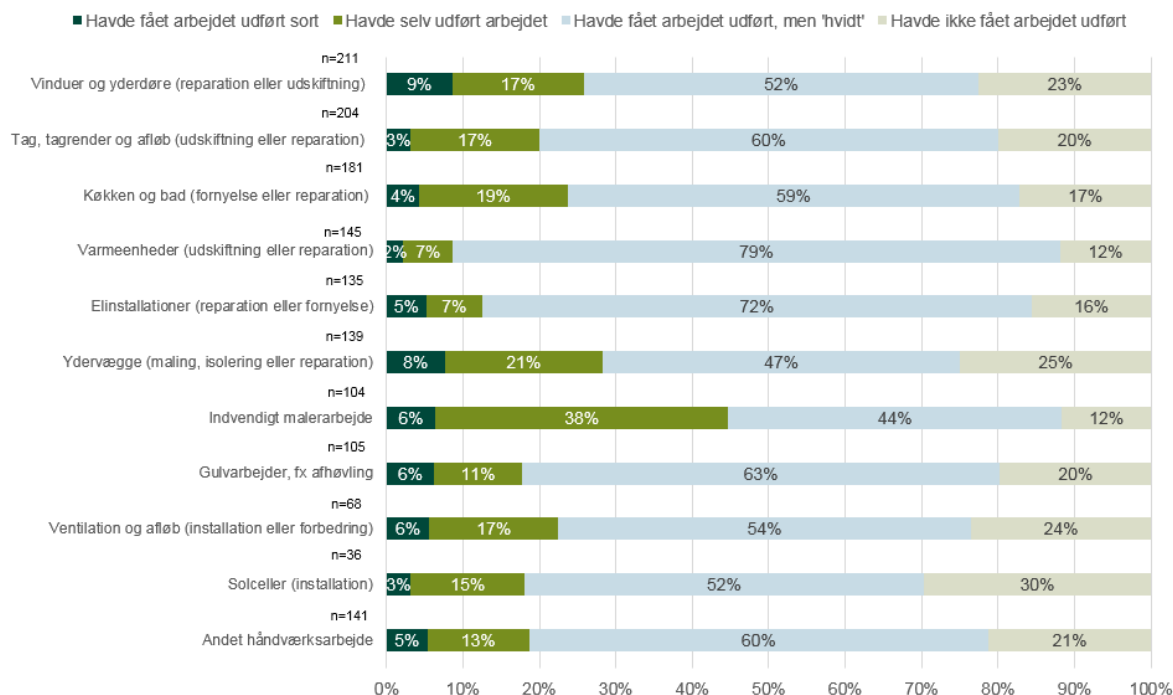
Endelig er det som nævnt mellem 3 og 9 pct. der angiver, at arbejdet ville være blevet udført sort, hvis de ikke havde brugt BoligJob-ordningen.

Der er således betydelig forskel på tværs af de forskellige ydelser. Eksempelvis vurderer 38 pct. af dem, der har brugt ordningen til indvendigt malerarbejde, at de alternativt selv ville have udført arbejdet, mens denne andel er på 7 pct. for dem, der har brugt ordningen til at få udført elarbejde.

Ligeledes angiver 72 pct. af dem, der har brugt ordningen til elarbejde, at de alternativt ville have fået udført opgaven hvidt. Denne andel er på 44 pct. for dem, der har brugt ordningen til indvendigt malerarbejde.

FIGUR 6.2

Hvis du ikke havde brugt BoligJob-ordningen til den pågældende håndværkerydelse, hvad var så sket?

Kilde: DAMVAD

Note: Kun stillet til dem, som har svaret, at de har fået den pågældende håndværkerydelse udført. 'Ved ikke'-svar er fjernet.

Brugernes alternative valg, hvis de ikke havde brugt ordningen til husarbejde i hjemmet

Hvis man ser på de personer, som har brugt ordningen til husarbejde i hjemmet, så er billedet overordnet det samme, jf. figur 6.3.

For de tre hyppigst brugte ydelser, vinduespudsning, almindeligt havearbejde og rengøring, svarer mellem 6 og 14 pct., at de ville have fået arbejdet udført sort. Det er havearbejde og rengøring, hvor der er flest, som tilkendegiver, at de havde valgt sort arbejde.

Samtidigt svarer mellem 25 og 39 pct., at de ville have gjort arbejdet selv. Mellem 38 og 52 pct. angiver, at de ville have fået arbejdet lavet hvidt. Til de samme tre ydelser svarer mellem 9 og 15 pct., at de ikke ville have fået arbejdet lavet.

Ordningen er én faktor blandt flere, som har betydning for køb af sort arbejde

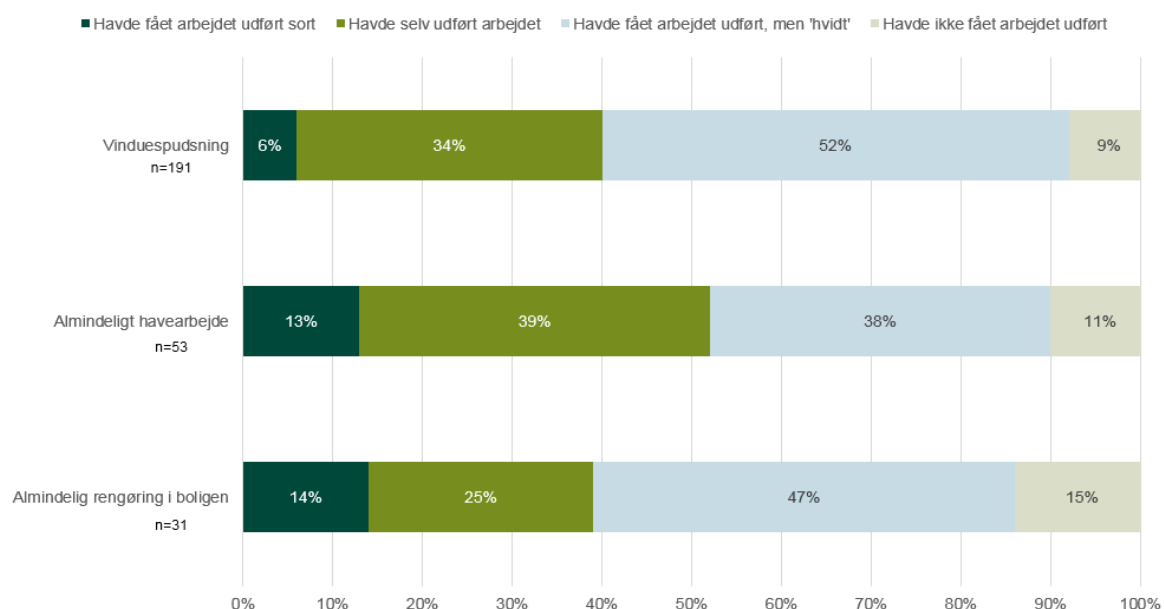
Undersøgelsen viser også, at BoligJob-ordningen blot er én faktor blandt flere, som påvirker folks køb af sort arbejde eller sorte ydelser, jf. figur 6.4.

Knap halvdelen af dem, der har fået udført sort arbejde svarer, at de fik det gjort, fordi de kendte én, som kunne gøre det sort, og knap hver fjerde angiver, at de fik udført arbejdet sort, fordi de kunne gøre en tjeneste til gengæld og derved spare nogle penge.

Surveyresultaterne peger desuden på, at manglende kendskab til ordningens indretning kan være en faktor. Således er der 13 pct., der svarer, at det var fordi de ikke troede, at ordningen gav fradrag for det arbejde, de fik udført.

FIGUR 6.3

Hvis du ikke havde brugt BoligJob-ordningen til det pågældende husarbejde i hjemmet, hvad var så sket?

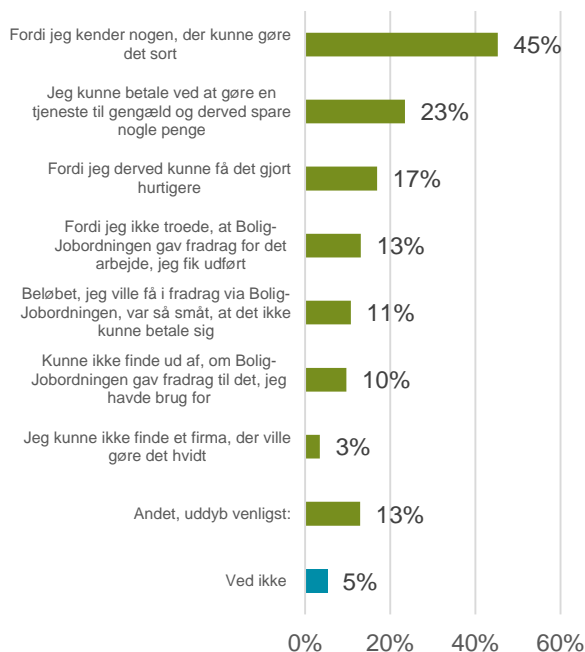

Kilde: DAMVAD

Note: Dem, som har svaret, at de fik det pågældende husarbejde udført. 'Ved ikke'-svar er fjernet. Børnepasning og andet husarbejde er udeladt af figuren på grund af få svar.

FIGUR 6.4

Du har svaret, at du fik arbejde udført sort. Hvorfor?

Kilde: DAMVAD

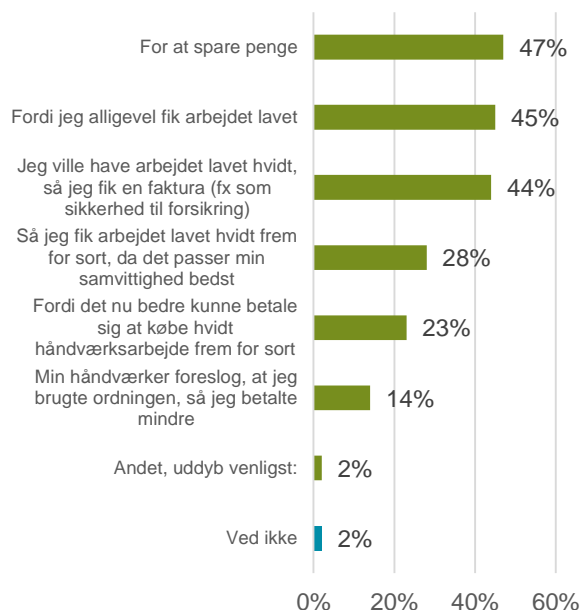
Note: n=94. Dem, som har svaret at de har inden for de seneste to år har købt sorte ydelser eller sort arbejde, som ellers var godkendt til BoligJob-ordningen. Summerer til mere end 100, da folk kunne vælge flere svar. NB: 95%-konfidensintervallet for andelen, der køber sort, fordi de kender nogen (45%) er 34,9% og 55,1%

En anden dimension af ordningens betydning for købet af sort arbejde, er brugernes motivation for at bruge ordningen til håndværkerarbejde, jf. figur 6.5.

Ikke overraskende er ønsket om at spare penge den væsentligste årsag til at bruge ordningen. Men der er også mange, som angiver, at det var ønsket om at få arbejdet udført hvidt frem for sort, der fik dem til at bruge ordningen. Således svarer godt 4 ud af 10, at de brugte ordningen fordi de ville være sikre på at få en faktura. Det kan være vigtigt fx i forsikringsspørgsmål. Ligeledes angiver godt hver fjerde, at de brugte ordningen for at få arbejdet lavet hvidt, fordi det passede deres samvittighed bedst.

FIGUR 6.5

Der kan være flere grunde til at bruge BoligJob-ordningen. Vælg de grunde, der bedst beskriver dit valg.

Kilde: DAMVAD

Note: n=816. Dem, som har brugt ordningen til håndværkerarbejde. Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne vælge flere svar

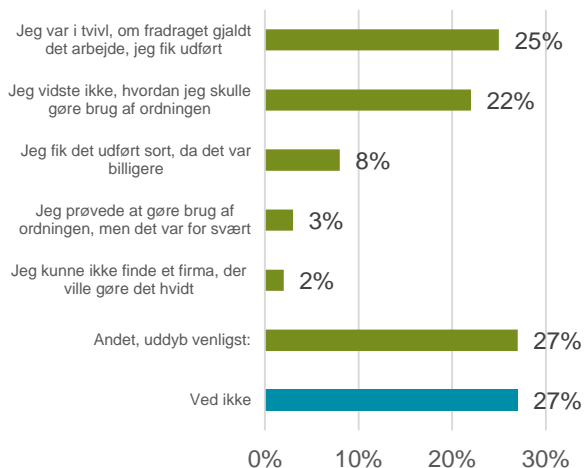
6.2 Undersøgelse blandt ikke-brugere

BoligJob-ordningens betydning for køb af sort arbejde, er ligeledes undersøgt blandt dem, som *ikke* har brugt ordningen.

Hvis man ser på en potentiel målgruppe for ordningen, nemlig dem som *har* købt håndværker- og/eller husarbejde inden for de seneste to år, men har fravalgt ordningen, så er billedet nogenlunde det samme. Der er således relativ få (8 pct.), som angiver, at de fravalgte ordningen, fordi det var billigere at få arbejde udført sort, jf. figur 6.6.

FIGUR 6.6

Hvorfor har du ikke gjort brug af BoligJob-ordningen?

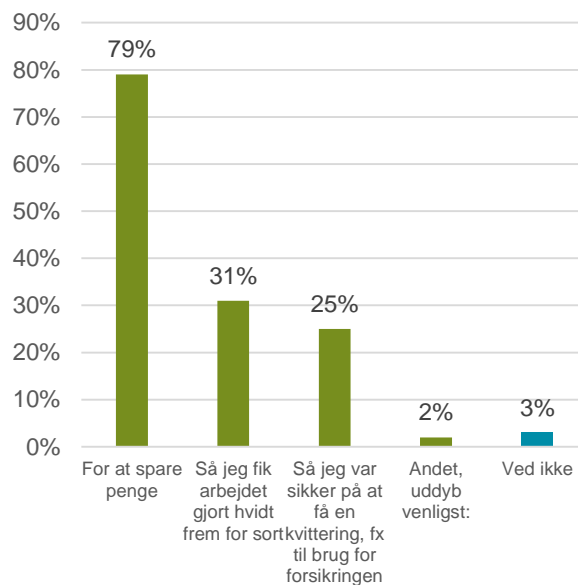
Kilde: DAMVAD

Note: n=175. Dem, som har købt håndværker- og/eller husarbejde inden for de seneste to år. Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere forklaringer NB: "Andet" dækker typisk over at respondenterne ikke 'gad indberette' eller at 'de ikke 'nåede det'.

I forhold til en bredere målgruppe, nemlig dem som ikke har købt håndværker- og/eller husarbejde, men svarede, at de gerne ville have brugt ordningen, så er billedet lidt anderledes, jf. figur 6.7. Her er der således godt 30 pct., som motiverer ønsket om at ville have brugt ordningen med, at de hermed ville få arbejdet gjort hvidt frem for sort.

FIGUR 6.7

Hvorfor ville du have brugt BoligJob-ordningen?

Kilde: DAMVAD

Note: n=518. Dem, som ikke har brugt BoligJob-ordningen, ikke har købt håndværker- eller husarbejde inden for de seneste to år, og angiver de ville have brugt BoligJob-ordningen, hvis de havde købt arbejde. NB: Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere forklaringer

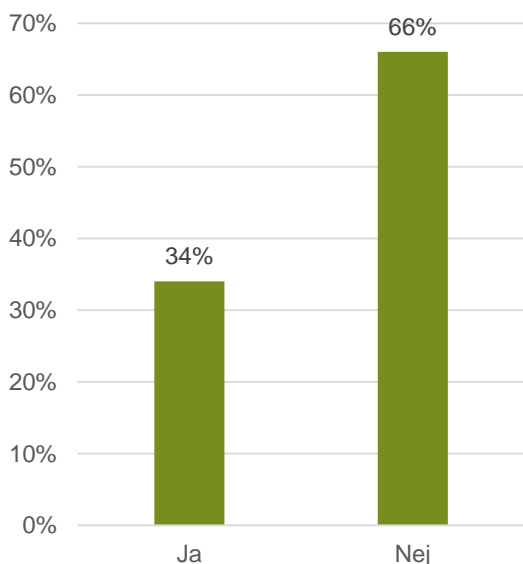
7 Misbrug af ordningen

Dette kapitel undersøger om brugerne bevidst har misbrugt BoligJob-ordningen.

Et centralt spørgsmål i den henseende er, hvorvidt brugerne har været i dialog med håndværkeren om udformningen af fakturaen, og hvad den dialog drejede sig om. Figur 7.1 viser, at ca. hver tredje har talt med håndværkeren om, hvordan fakturaen skulle skrives.

FIGUR 7.1

Talte du med din håndværker eller sælgeren af husarbejdet om, hvordan fakturaen skulle skrives?

Kilde: DAMVAD

Note: n=944. Brugere af BoligJob-ordning.

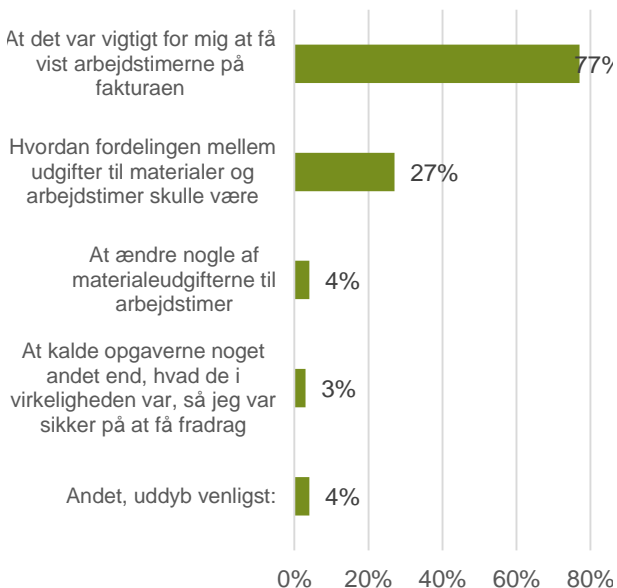
Det er dog ikke nødvendigvis et udtryk for misbrug af ordningen. Hvis man således ser på, hvad køber og sælger talte om, så tyder det ikke på, at der er udbredt misbrug af ordningen, jf. figur 7.2. Knap 8 ud af 10 angiver, at formålet var, at antallet af arbejdstimer fremgik på fakturaen. At køber er interesseret i størrelsen af lønudgifterne, er kun naturligt, da det alene er lønudgifter, der kan opnås fradrag for.

Godt hver fjerde har drøftet fordelingen mellem materialeudgifter og arbejdstimer med håndværkeren. Der behøver dog ikke at være tale om egentlig misbrug af ordningen.

Et mere direkte udtryk for misbrug er, at 4 pct. har talt med leverandøren af ydelsen om at ændre materialeudgifter til arbejdstimer, mens 3 pct. har ændret opgavebeskrivelsen for at få fradrag. Samlet set er der 6 pct. af dem, som har drøftet fakturaen, der angiver at have talt med håndværkeren eller sælgeren af husarbejdet om forhold, som må siges at være i modstrid med ordningens regler. Denne andel svarer til knap 2 pct. af alle brugere.

FIGUR 7.2

Hvad talte I om?

Kilde: DAMVAD

Note: n=325. Kun dem som svarede, at de talte med håndværkeren eller sælgeren af husarbejdet om, hvordan fakturaen skulle skrives. Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere svar.

Hvis man ser på brugernes adfærd, før de brugte ordningen, så har ca. halvdelen af brugerne på forhånd undersøgt, hvilket arbejde som var godkendt til ordningen, jf. figur 7.3.

Stikprøvekontroller viser beskedent misbrug

En række stikprøvekontroller, som SKAT har udført, viser, at der sker relativt få fejl i indberetningerne af BoligJob-fradraget til SKAT.

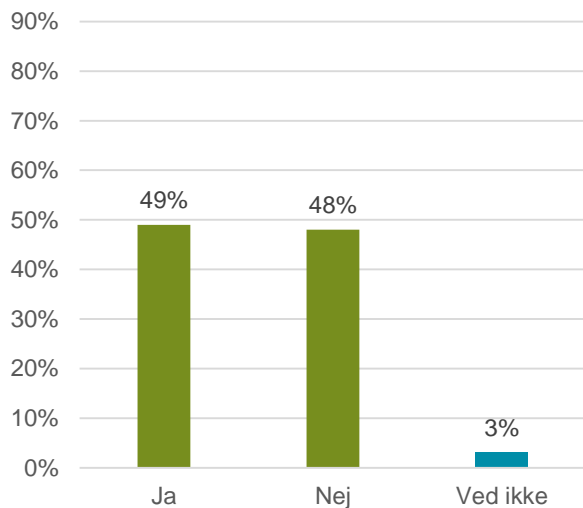
Ud af 200 tilfældigt udvalgte indberetninger blev der konstateret fejl og/eller mangelfuldheder i 29 indberetninger. Fejltyperne var følgende:

- Udgiften var ikke fradragsberettiget (62 %)
- Dokumentationen opfyldte ikke formkravene (14 %)
- Udgiften var fiktiv eller ikke afholdt i perioden (10 %)
- Ejendommen enten ikke var fradragsberettiget eller personen ikke havde bopæl på ejendommen (14 %).

Kilde: Skatteministeriet

FIGUR 7.3

Ordningen giver fradrag til nogle bestemte typer af arbejde. Undersøgte du hvilket arbejde, som var godkendt til fradrag, før du købte håndværker- eller husarbejde?

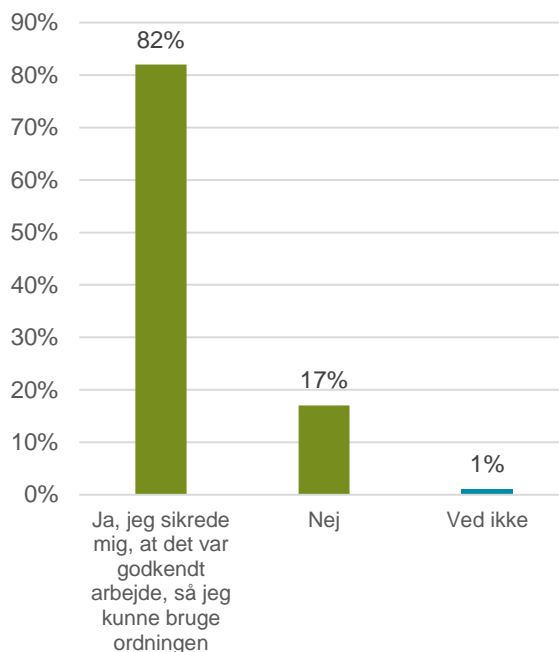
Kilde: DAMVAD

Note: n=944. Brugere af BoligJob-ordning.

Hovedparten af disse personer tilkendegav, at de gjorde det for at sikre sig, at de kunne få fradrag for arbejdet via BoligJob-ordningen, jf. figur 7.4.

FIGUR 7.4

Betød det noget for dit valg af arbejde?

Kilde: DAMVAD

Note: n=460. Kun dem som på forhånd undersøgte, hvilket arbejde som var godkendt til fradrag, før de købte håndværker- eller husarbejde.

8 Appendiks

TABEL 8.1
Estimationsresultater (tabel 5.3)

	Region Hovedstaden		Uden for Region Hovedstaden	
	Lønindkomst 2012 (1)	Lønindkomst 2013 (2)	Lønindkomst 2012 (3)	Lønindkomst 2013 (4)
Tilbageværende lønforskel i 2010 (β_1)	4.566*** (1.117)	4.653*** (1.124)	2.576*** (662)	2.502*** (692)
Fælles makroeffekt (β_2)	4.213** (1.439)	5.768*** (1.448)	2.125** (754)	3181*** (787)
Effekt på lønindkomst (β_3)	628 (1.548)	29 (1.558)	245 (914)	3 (955)
Mænd	-23.794*** (578)	-24.560*** (581)	-19.286*** (465)	-20.463*** (485)
Alder	4.275*** (465)	3.572*** (468)	2.861*** (373)	1.865*** (390)
Alder ²	-39*** (6)	-32*** (6)	-26*** (4)	-16*** (5)
Børn i husstanden	11.589*** (634)	13.015*** (638)	7.836*** (497)	9.029*** (519)
Dansk oprindelse	28.243*** (1.413)	29.455*** (1.431)	13.496*** (1.146)	28.116*** (617)
Vestlig oprindelse	Udeladt	Udeladt	Udeladt	12.578*** (1.287)
Ikke vestlig oprindelse	-11.778*** (1.465)	-12.800*** (1.484)	-10.217*** (1.221)	Udeladt
Lever i par	7.206*** (578)	8.071*** (581)	655 (462)	1.030* (482)
Selvforsørgelsesgrad, 2008-2010	131.521*** (996)	129.321*** (1.004)	113.731*** (753)	112.384*** (787)
Ansættelsesgrad, 2008-2010	187.337*** (1.086)	184.741*** (1.094)	186.226*** (888)	180.528*** (928)
Region Hovedstaden	Udeladt	Udeladt	Udeladt	Udeladt
Region Nordjylland	Udeladt	Udeladt	Udeladt	-22.736*** (6.542)
Region Midtjylland	Udeladt	Udeladt	4.730 (7.119)	-27.170 (14.799)
Region Syddanmark	Udeladt	Udeladt	-4.904 (12.577)	-43.692*** (12.690)
Region Sjælland	Udeladt	Udeladt	1070,4 (6900,60)	Udeladt
Grundskole	Udeladt	Udeladt	Udeladt	Udeladt
Gymnasial udd.	24.862*** (1.089)	26.592*** (1.097)	14.842*** (936)	17.140*** (978)
Faglært	21.525*** (653)	23.132*** (657)	13.684*** (511)	15.670*** (534)
KVU	44.757*** (1.360)	47.945*** (1.370)	33.994*** (1.117)	37.244*** (1.167)
MVU	57.252*** (956)	58.319*** (962)	52.308*** (798)	54.877*** (834)
LVU eller forskerudd.	110.030*** (1.335)	114.291*** (1.348)	93.708*** (1.300)	98.876*** (1.361)
Sektor	✓	✓	✓	✓
Branche	✓	✓	✓	✓
Kommune	✓	✓	✓	✓
Antal personer	108.119	107.360	123.325	122.598
R ²	0,542	0,536	0,558	0,531

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

Note: * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001. β_1 angiver den del af lønforskellen mellem deltager- og kontrolgruppen i 2010 (før reform), som ikke kan forklares af forskelle i gruppernes sammensætning. β_2 angiver effekten fra andre forhold end selve BoligJob-ordningen, som har påvirket lønindkomsten i deltager- og kontrolgruppen ens i 2012 (efter reform). β_3 angiver effekten af BoligJob-ordningen på lønindkomsten.

TABEL 8.2
Estimationsresultater (tabel 5.4)

	Region Hovedstaden		Uden for Region Hovedstaden	
	Mindst lønindkomst på 100.000 kr. i 2010	Mindst lønindkomst på 200.000 kr. i 2010	Mindst lønindkomst på 100.000 kr. i 2010	Mindst lønindkomst på 200.000 kr. i 2010
Tilbageværende lønforskel i 2010 (β_1)	3.967** (1.378)	3.613* (1448)	2.113** (795)	2.154** (824)
Fælles makroeffekt (β_2)	-14.678*** (1.780)	-17.529*** (1.874)	-17.492*** (907)	-21.137*** (942)
Effekt på lønindkomst (β_3)	3.391 (1.908)	3.564 (2.005)	914 (1.096)	1.297 (1.138)
Mænd	-36.467*** (712)	-37.743*** (746)	-37.890*** (569)	-38.240*** (596)
Alder	6.812*** (566)	7.725*** (596)	5.447*** (451)	5.523*** (471)
Alder ²	-66*** (7)	-76*** (7)	-52*** (5)	-53*** (6)
Børn i husstanden	7.261*** (757)	5.785*** (785)	3.563*** (585)	2.844*** (603)
Dansk oprindelse	47.241*** (857)	22.252*** (1.845)	9.416*** (1.364)	8.059*** (1.453)
Vestlig oprindelse	20.485*** (1.815)	Udeladt	Udeladt	Udeladt
Ikke vestlig oprindelse	Udeladt	-19.814*** (1.970)	-20.690*** (1.497)	-18.967*** (1.608)
Lever i par	7.652*** (685)	7.029*** (712)	375 (547)	962 (567)
Selvforørgelsesgrad, 2008-2010	137.635*** (1431)	118.720*** (1.671)	104.273*** (953)	87.419*** (1.050)
Ansættelsesgrad, 2008-2010	102.703*** (1.729)	31.936*** (2.195)	114.642*** (1.549)	43.219*** (2.011)
Region Hovedstaden	Udeladt	Udeladt	Udeladt	Udeladt
Region Nordjylland	Udeladt	Udeladt	-3.339 (6,58e+08)	Udeladt
Region Midtjylland	Udeladt	Udeladt	-11.045 (20.611)	19.187 (3,80e+08)
Region Syddanmark	Udeladt	Udeladt	-14.989 (17.952)	-7.355 (3,80e+08)
Region Sjælland	Udeladt	Udeladt	Udeladt	16.814 (3,80e+08)
Grundskole	Udeladt	Udeladt	Udeladt	Udeladt
Gymnasial udd.	35.545*** (1.404)	40.089*** (1.507)	20.574*** (1.214)	22.932*** (1.297)
Faglært	26.327*** (796)	25.565*** (839)	17.632*** (619)	16.710*** (650)
KVU	58.483*** (1.606)	56.963*** (1.655)	45.631*** (1.300)	45.586*** (1.331)
MVU	69.309*** (1.132)	71.200*** (1.178)	61.177*** (931)	60.451*** (956)
LVU eller forskerudd.	134.604*** (1.551)	138.631*** (1.604)	114.732*** (1.479)	119.717*** (1.512)
Sektor	✓	✓	✓	✓
Branche	✓	✓	✓	✓
Kommune	✓	✓	✓	✓
Antal personer	77.100	67.555	83.943	71.370
R ²	0,25	0,18	0,26	0,19

Kilde: Egne beregninger på data fra SKAT, Danmarks Statistiks registerdata, Beskæftigelsesministeriet DREAM-database og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters register over almene boligforeninger.

Note: * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001. β_1 angiver den del af lønforskellen mellem deltager- og kontrolgruppen i 2010 (før reform), som ikke kan forklares af forskelle i gruppernes sammensætning. β_2 angiver effekten fra andre forhold end selve BoligJob-ordningen, som har påvirket lønindkomsten i deltager- og kontrolgruppen ens i 2012 (efter reform). β_3 angiver effekten af BoligJob-ordningen på lønindkomsten.

Badstuestræde 20
DK-1209 Copenhagen K

Grensen 13
N-0159 Oslo

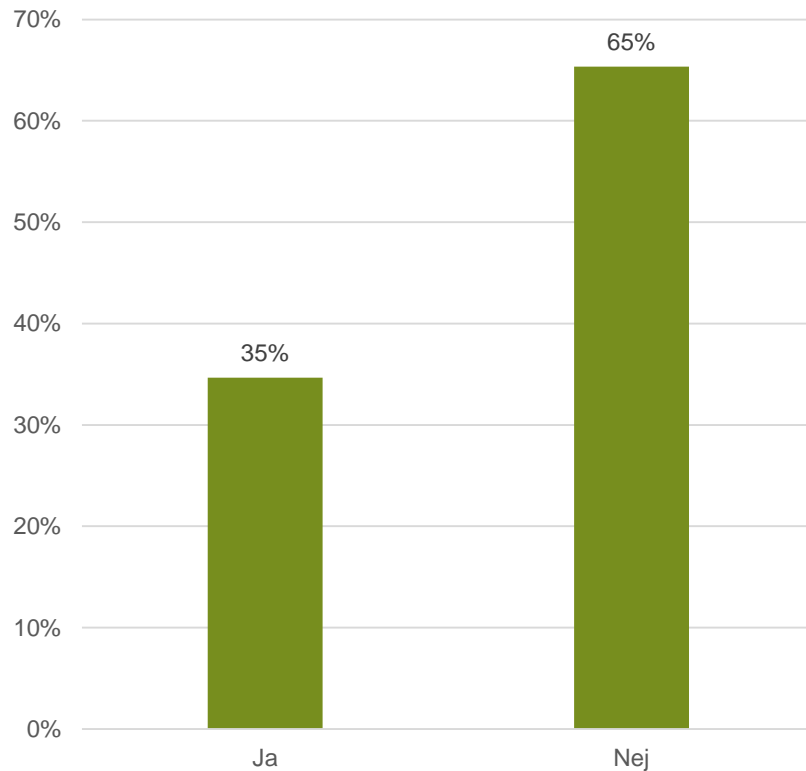
Waterfront Building
Klarabergsviadukten 63,
SE-101 23 Stockholm

Appendiks: Øvrige resultater fra surveyundersøgelse

Analyse af effekter af BoligJob-ordningen

Generel brug af BoligJob-ordningen

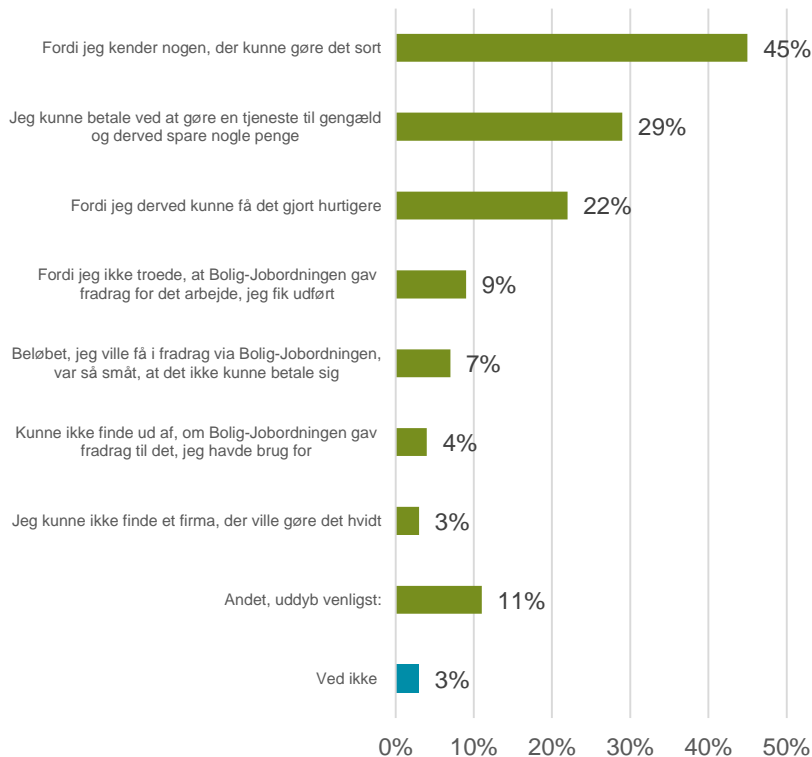
1. Har du eller din husstand inden for de seneste to år gjort brug af BoligJob-ordningen?

n=2.734. 'Ved ikke' er udeladt.

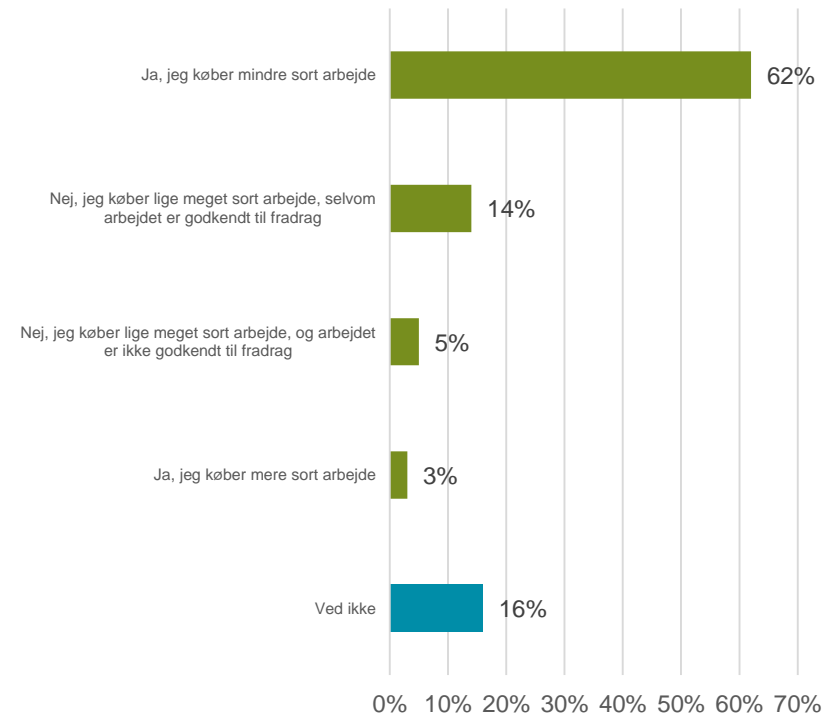
Håndværkerydelser og sort arbejde

2. Du har svaret, at du fik håndværkerarbejde udført sort. Hvorfor?

n=71, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde og svaret, at de har fået udført sort arbejde.
NB: Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere forklaringer

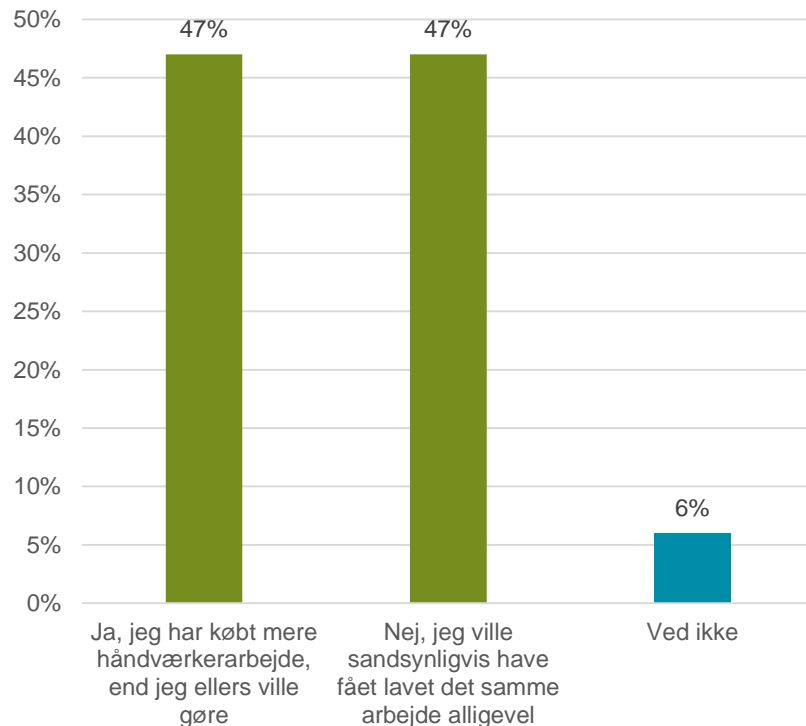
3. Har Bolig-Jobordningen haft betydning for dit køb af sort håndværkerarbejde inden for de seneste to år?

n=71, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde og svaret, at de har fået udført sort arbejde
NB: 95%-konfidensintervallet for andelen, der køber mindre sort arbejde (62%) er 50,7 % og 73,3 %

Håndværkerydelser

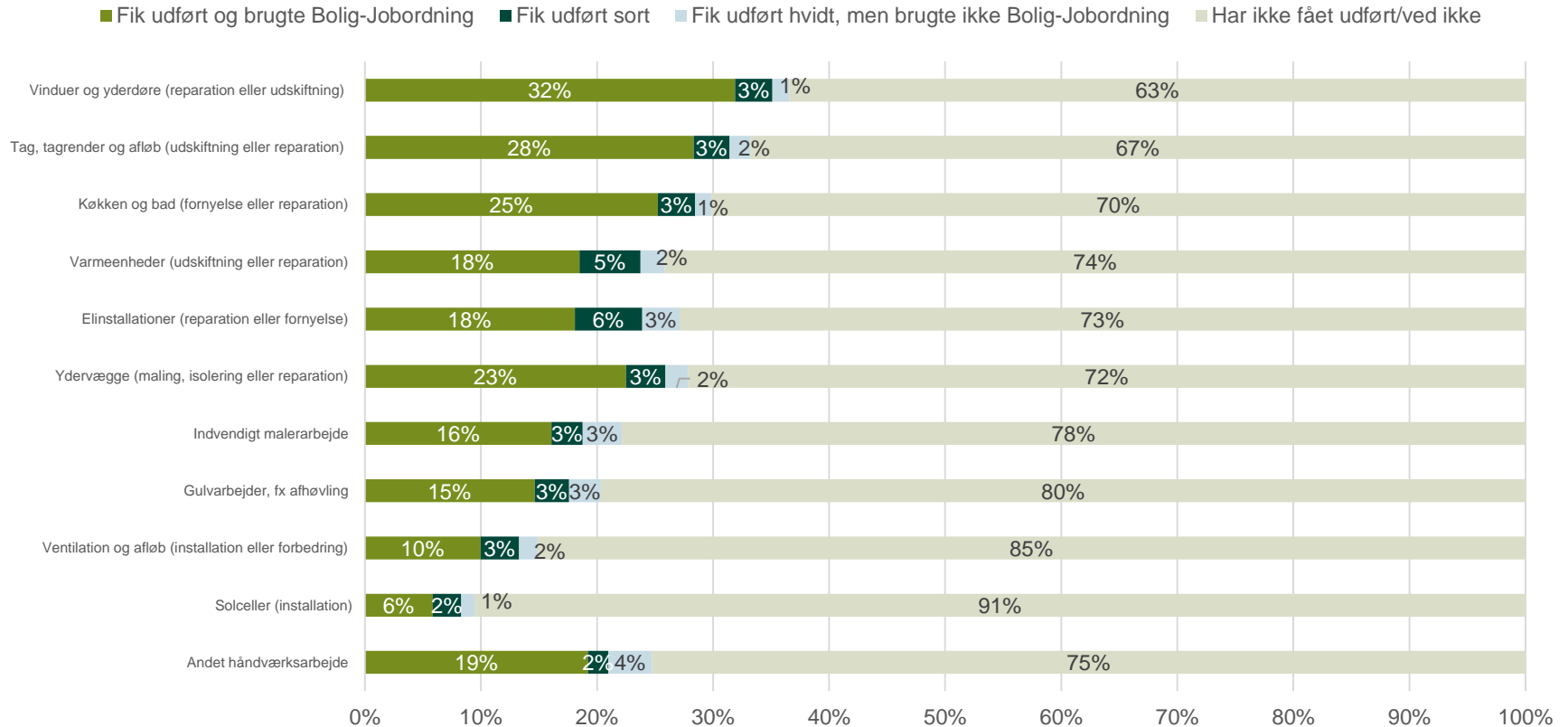
4. Har Bolig-Jobordningen haft en betydning for hvor meget håndværkerarbejde, du har købt inden for de sidste to år?

n=816, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde.

Håndværkerydelser kryds

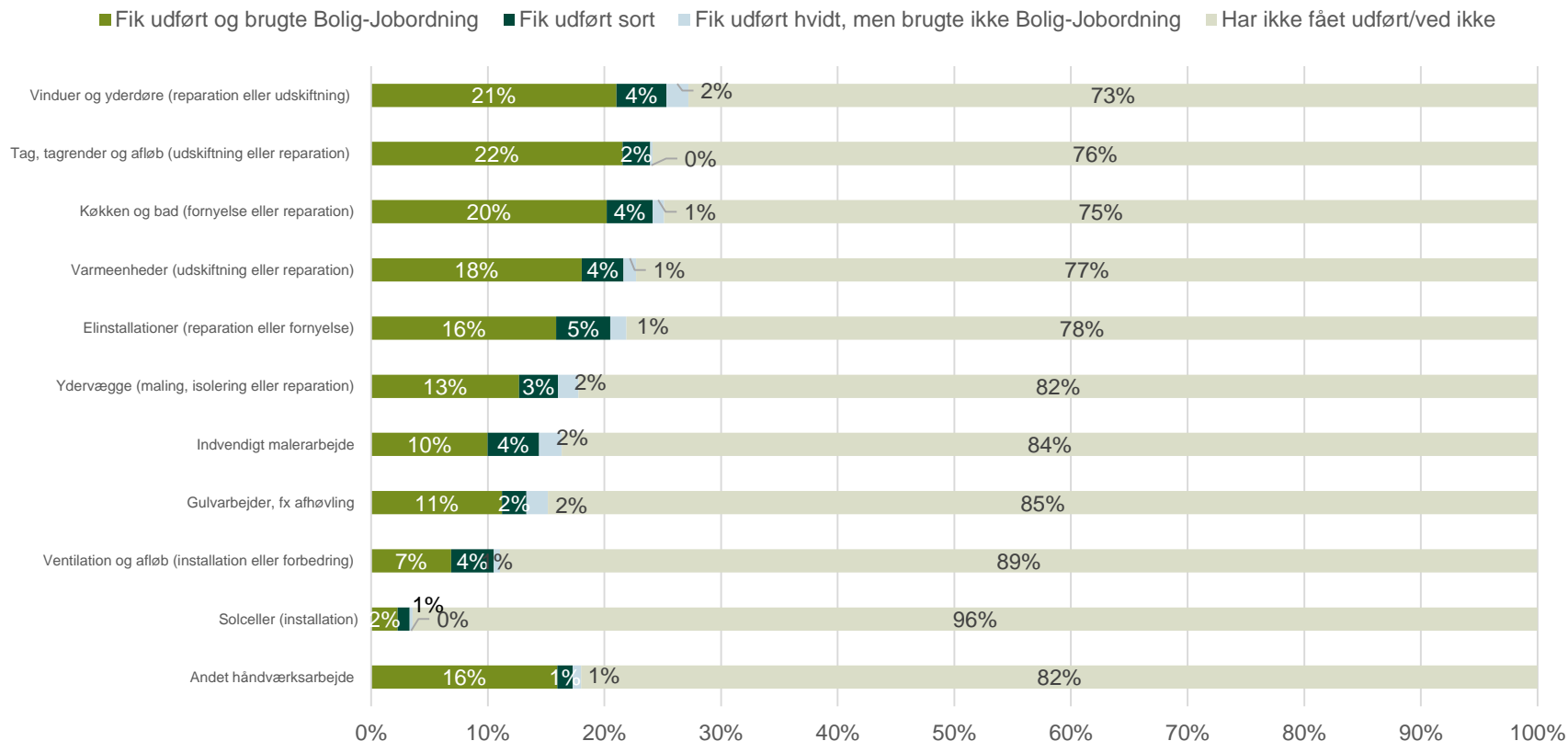
5. Markér ved de enkelte former for håndværkerarbejde, om du eller din husstand inden for de seneste to år har brugt Bolig-Jobordningen.

n=384, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde og angivet, at BoligJob-ordningen har medført, at de har købt mere håndværkerarbejde, end de ellers ville have gjort.

Håndværkerydelser kryds

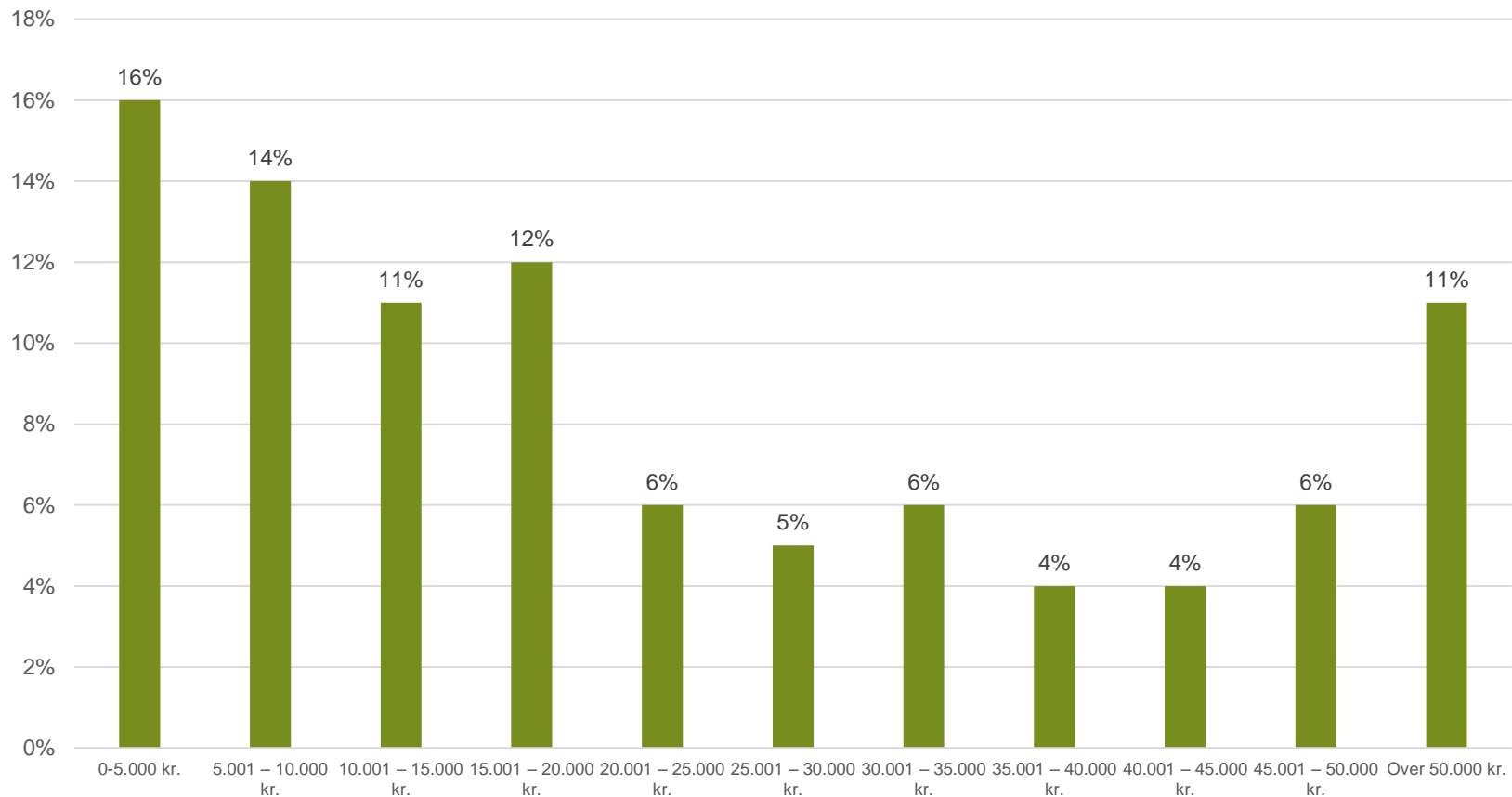
6. Markér ved de enkelte former for håndværkerarbejde, om du eller din husstand inden for de seneste to år har brugt Bolig-Jobordningen.

n=384, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde og angivet, at BoligJob-ordning ingen effekt har på mængden af det håndværkerarbejde, de køber.

Håndværkerydelser

7. Hvor mange penge brugte du sidste år på håndværkerarbejde?

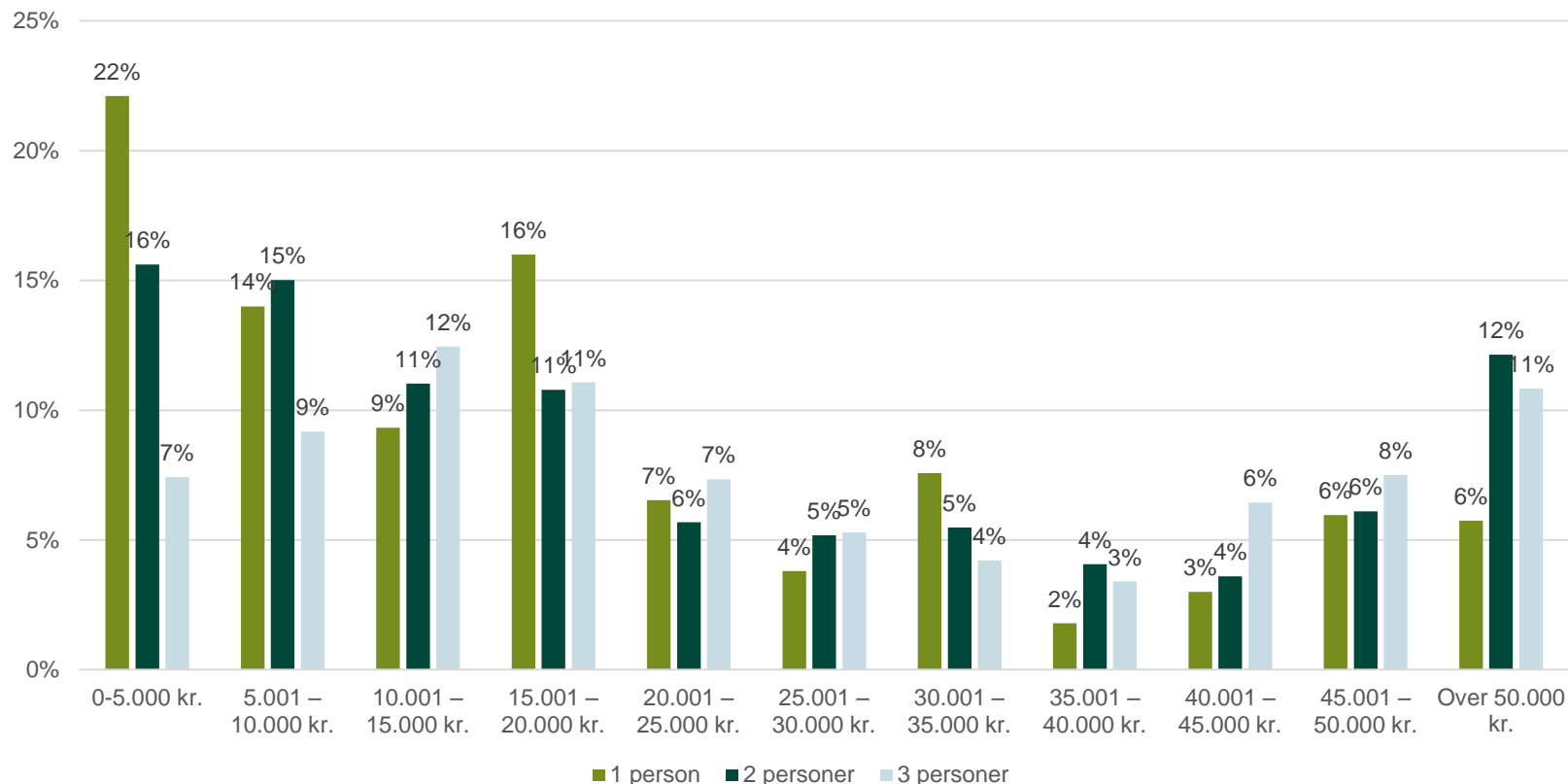

n=816, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde.

NB: 'Ved ikke'-svar er fjernet.

Håndværkerydelser kryds

8. Hvor mange penge brugte du sidste år på håndværkerarbejde? fordelt på antal voksne i husstanden

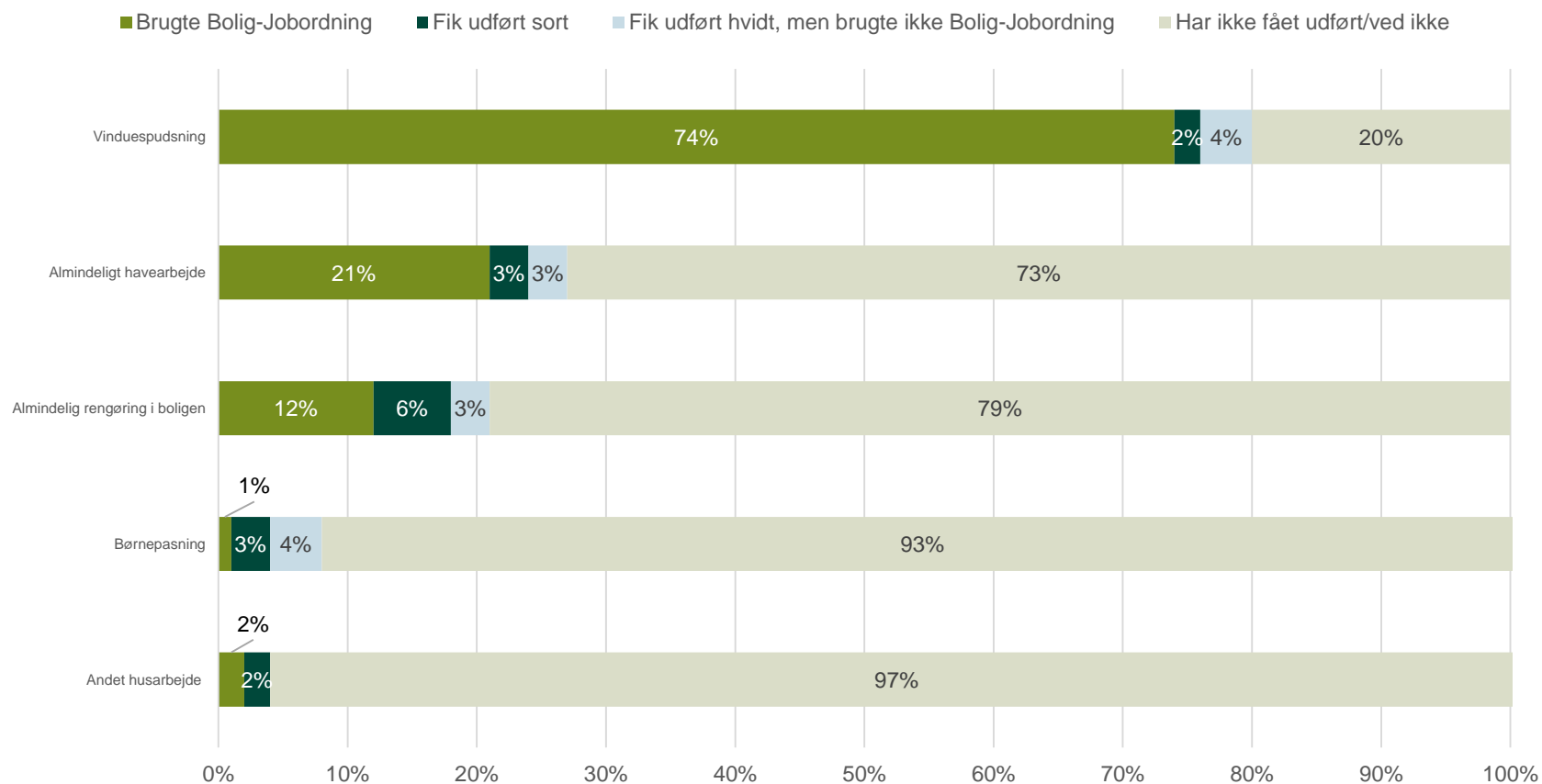

n=799, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde.

NB: På grund af få besvarelser er fordelingerne for '4 personer' og 'flere end 4 personer' udeladt. 'Ved ikke'-svar er fjernet.

Husarbejde og sort arbejde

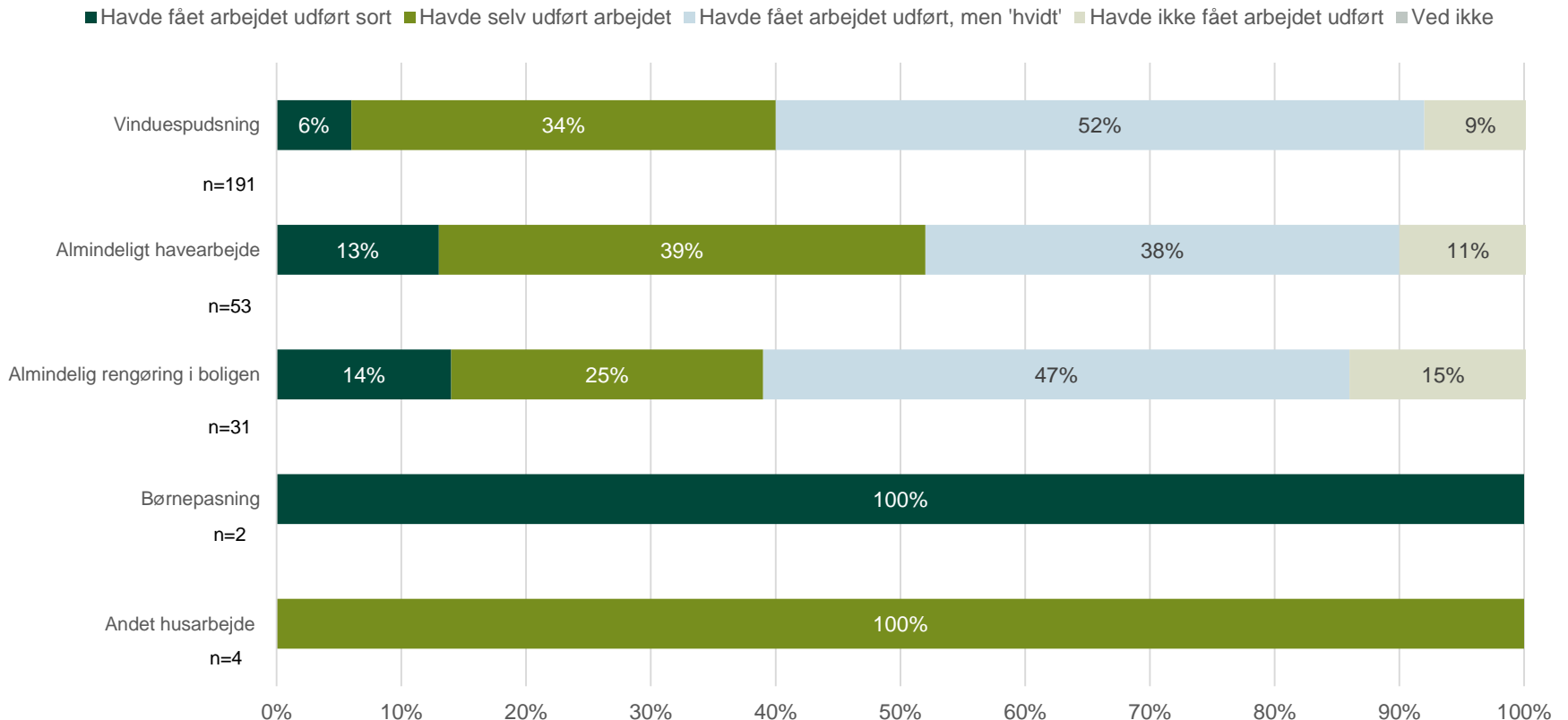
9. Markér, om du har brugt Bolig-Jobordningen eller fik det lavet sort.

n=258, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til husarbejde.

Husarbejde: Hvis ikke Bolig-Jobordningen eksisterede

10. Hvis du ikke havde brugt Bolig-Jobordningen til nedenstående husarbejde, hvad var så sket?

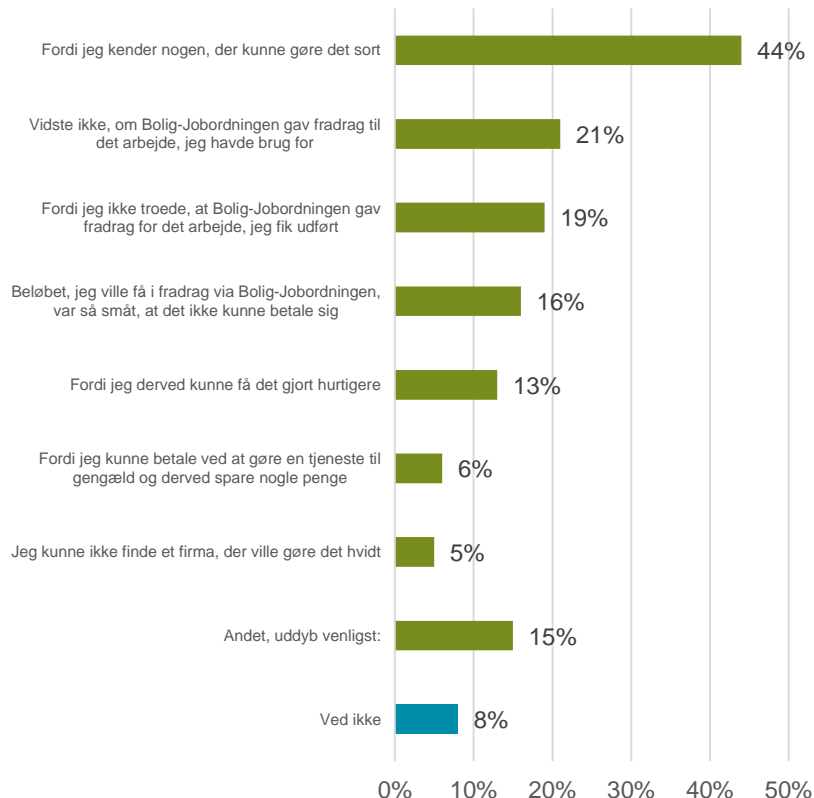

Note: Kun respondenter der har brugt Bolig-Jobordningen til det pågældende husarbejde.

NB: 'Ved ikke'-svar er fjernet.

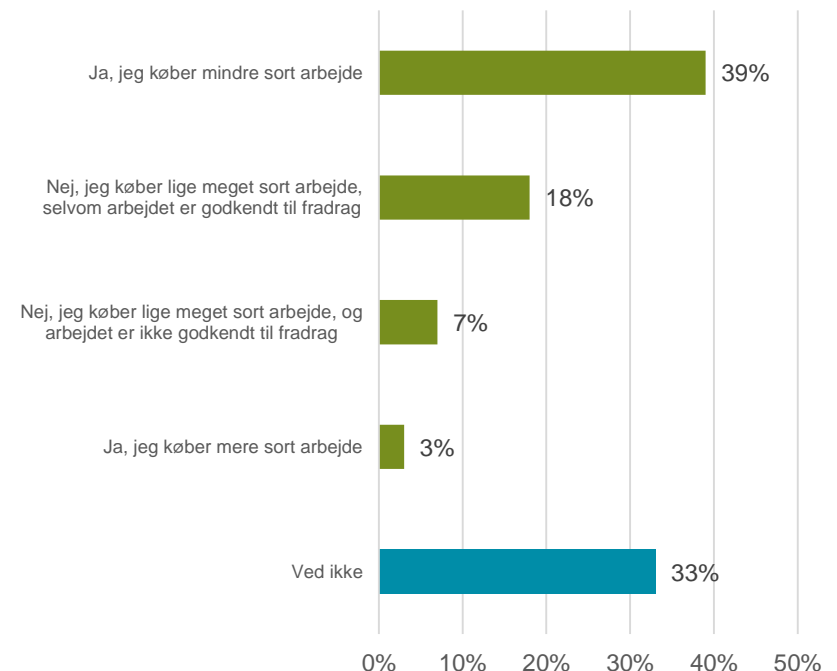
Husarbejde og sort arbejde

11. Du har svaret, at du fik husarbejde udført sort. Hvorfor?

n=29, kun respondenter har brugt BoligJob-ordning til husarbejde og svaret, at de har fået udført sort arbejde.
NB: Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere forklaringer.

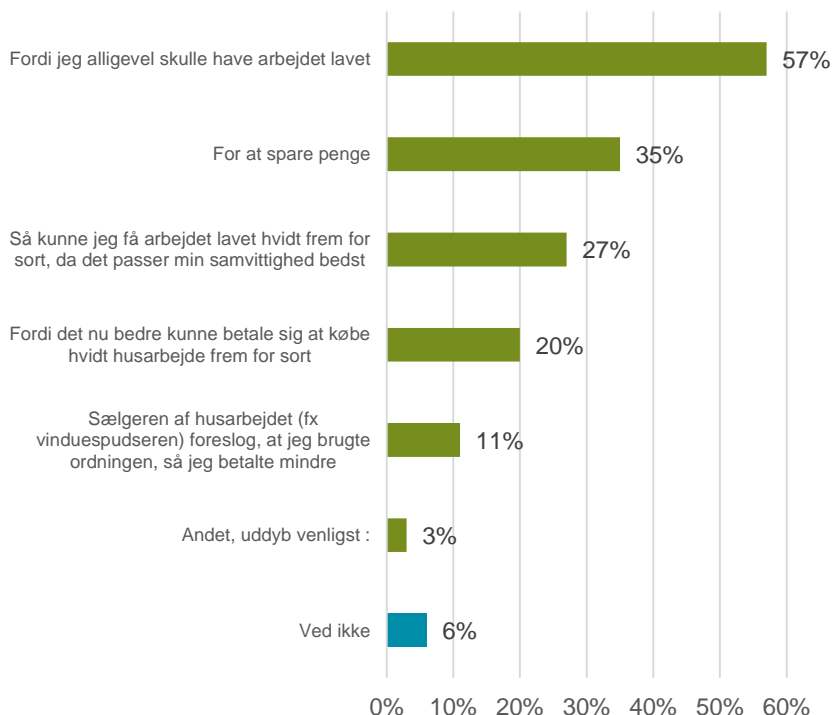
12. Har Bolig-Jobordningen haft betydning for dit køb af sort husarbejde inden for de seneste to år?

n=29, kun respondenter har brugt BoligJob-ordning til husarbejde og svaret, at de har fået udført sort arbejde.
NB: 95%-konfidensintervallet for andelen, der køber mindre sort arbejde (39%) er 21,2% og 56,8%.

Husarbejde

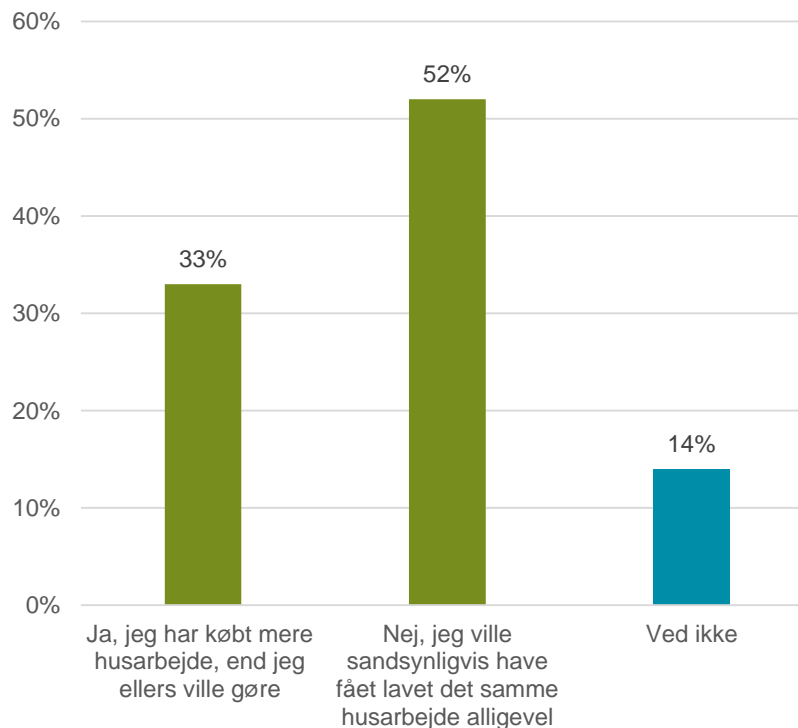
13. Der kan være flere grunde til at bruge Bolig-Jobordningen til husarbejde. Vælg de grunde, der bedst beskriver dit valg.

n=258, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til husarbejde.

NB: Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere grunde.

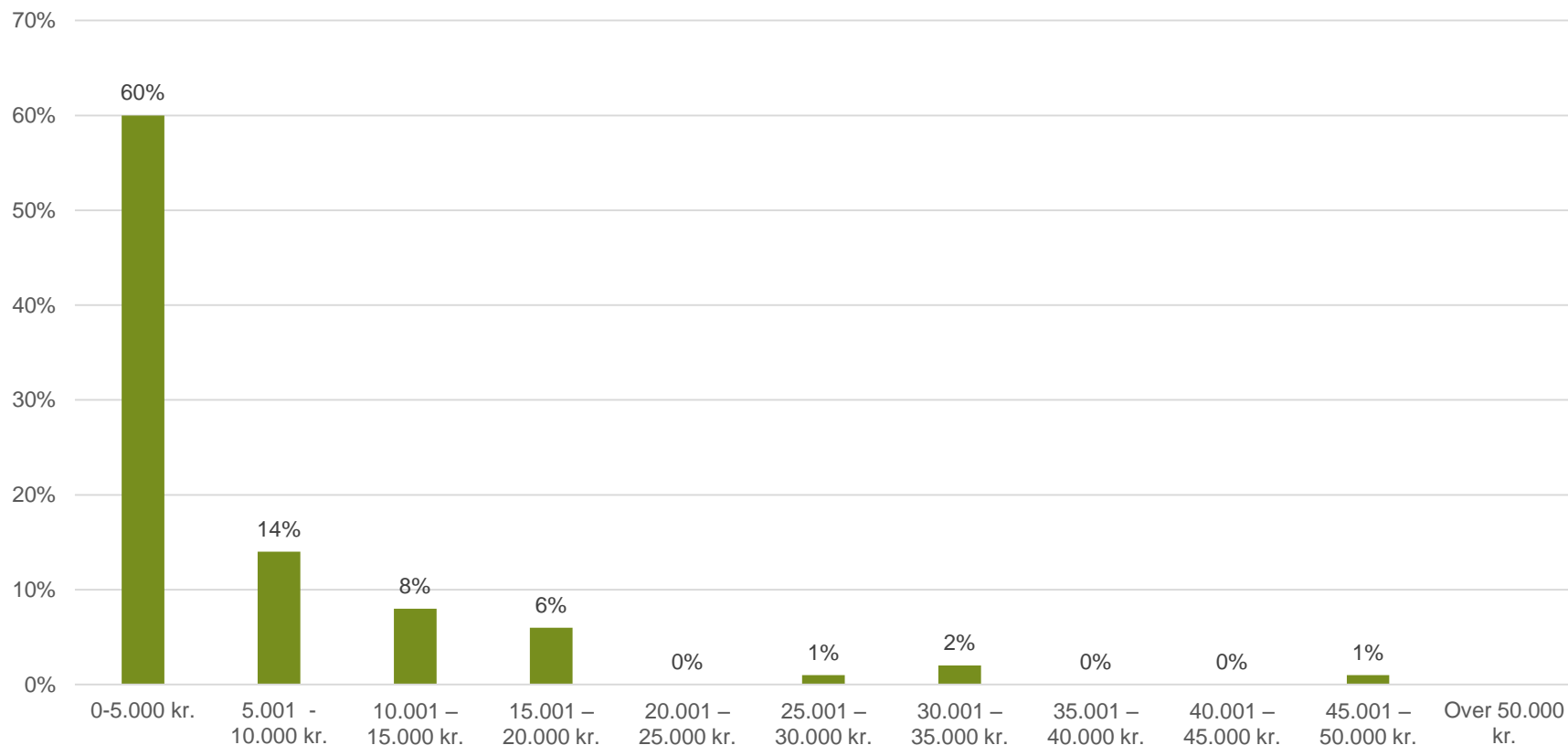
14. Har Bolig-Jobordningen haft en betydning for hvor meget husarbejde, du har købt inden for de sidste to år?

n=258, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til husarbejde.

Husarbejde

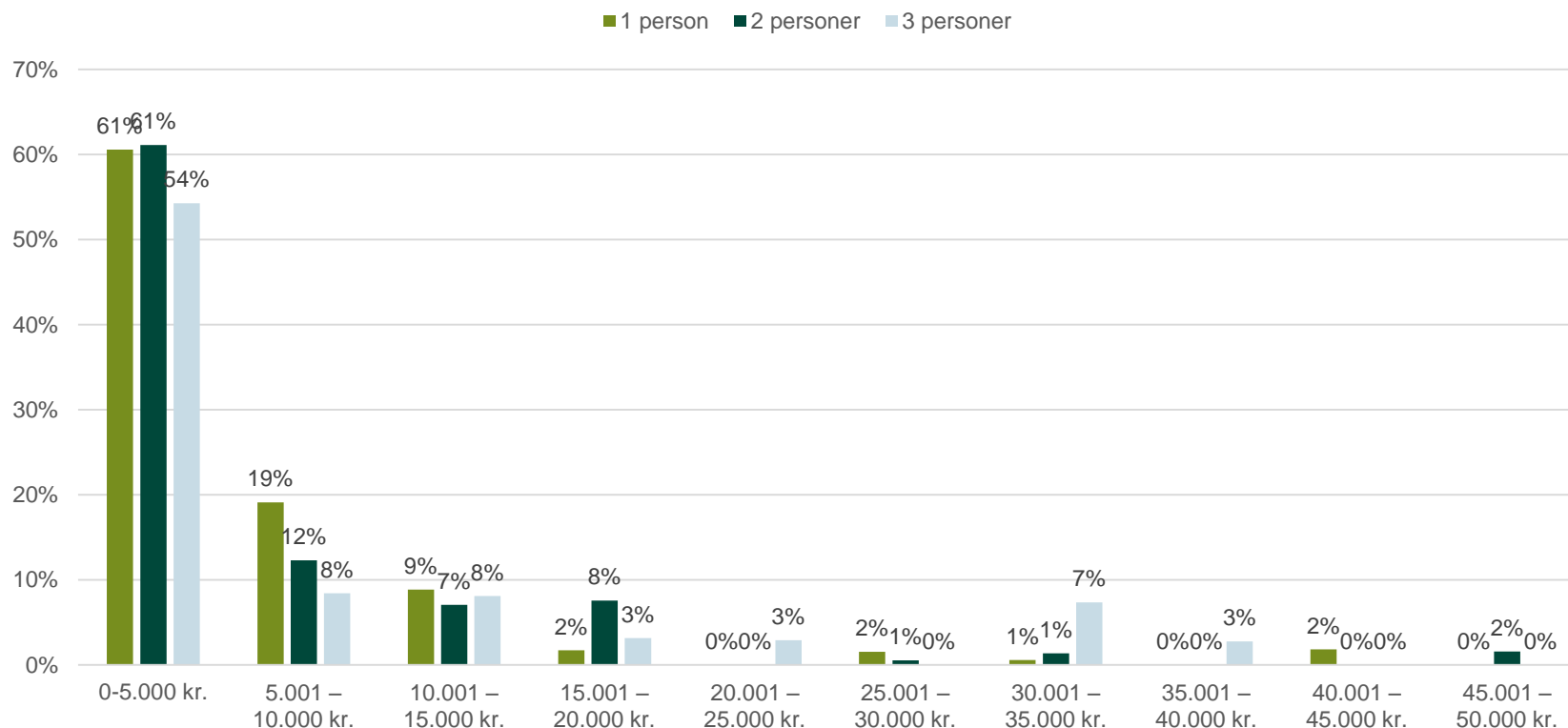
15. Hvor mange penge brugte du sidste år på husarbejde? Også arbejde, som du ikke har fået fradrag for via ordningen, skal medtages.

n=258, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til husarbejde.

Husarbejde kryds

16. Hvor mange penge brugte du sidste år på husarbejde? Også arbejde, som du ikke har fået fradrag for via ordningen, skal medtages. Fordelt på antal voksne i husstanden

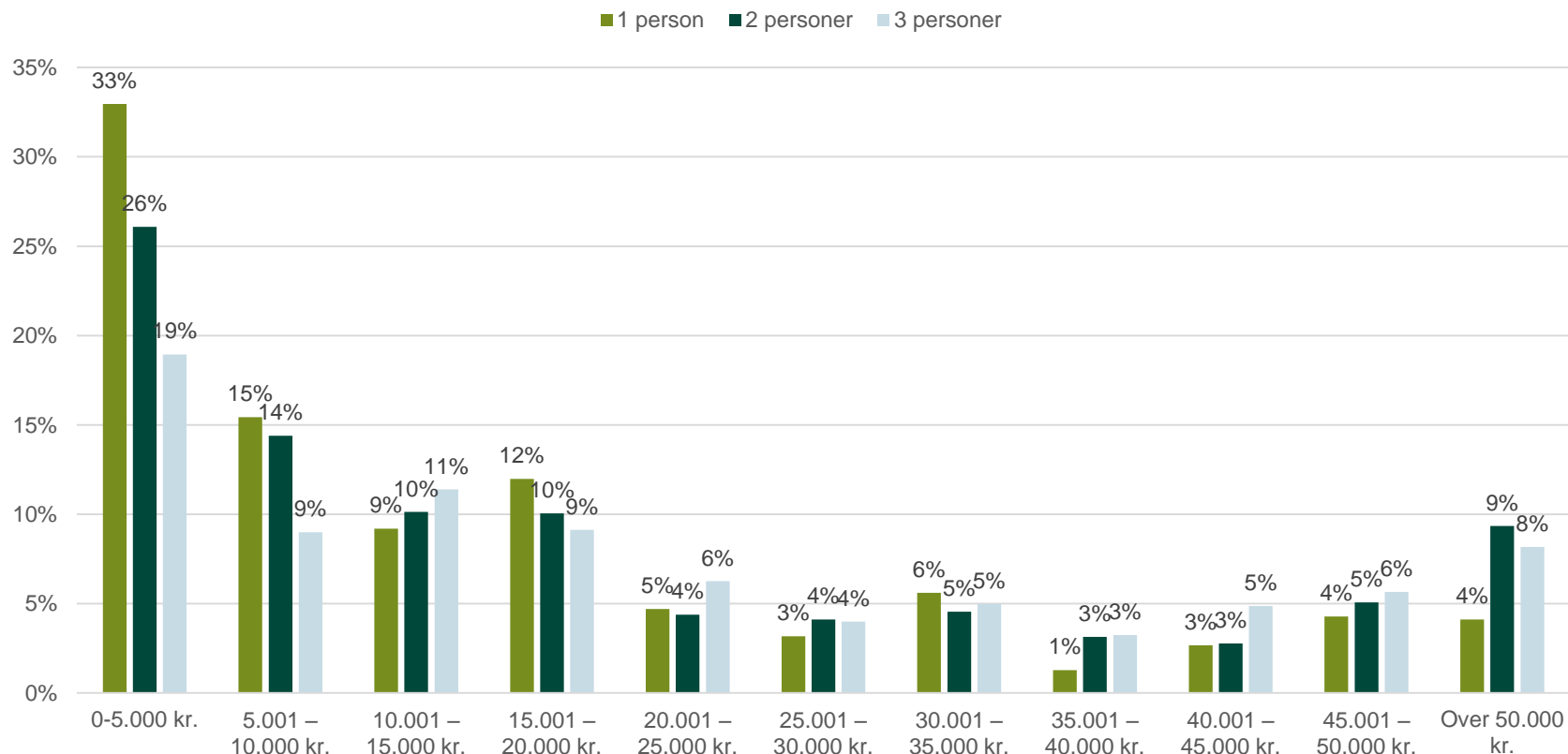

n=254, kun respondenter der har brugt BoligJob-ordning til husarbejde.

NB: På grund af få besvarelser er fordelingerne for '4 personer' og 'flere end 4 personer' udeladt.

Husarbejde og håndværkerarbejde kryds

17. Hvor mange penge brugte du sidste år på håndværkerarbejde og husarbejde? Fordelt på antal voksne i husstanden

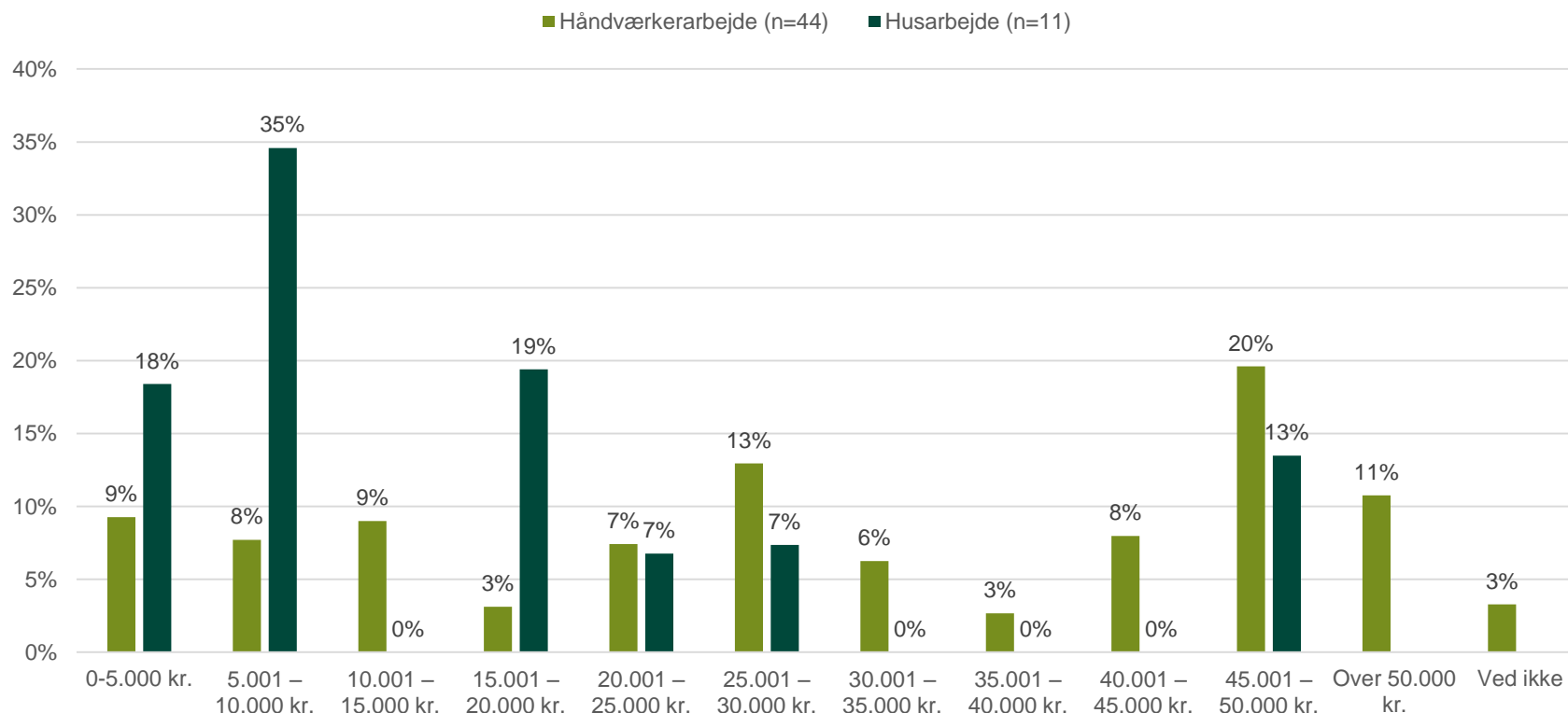

n=944, respondenter, der har brugt BoligJob-ordning. Respondenter der har brugt ordningen til både husarbejde og håndværkerarbejde tæller med 2 gange.

NB: På grund af få besvarelser er fordelingerne for '4 personer' og 'flere end 4 personer' udeladt

'Køber mindre sort arbejde' og forbrug

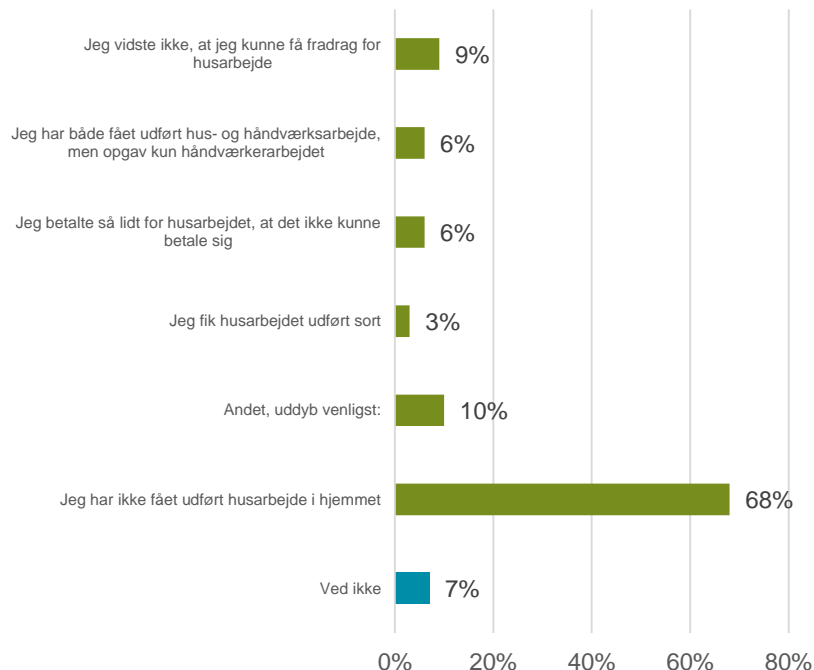
18. Hvor mange penge brugte du sidste år på hhv. håndværker- og husarbejde? Kun personer, der angiver de som følge af BoligJob-ordning køber mindre sort arbejde

NB: Kun respondenter der har brugt ordningen, indrømmet de har købt sort arbejde og angivet at de køber *mindre* sort arbejde som følge af BoligJob-ordningen.

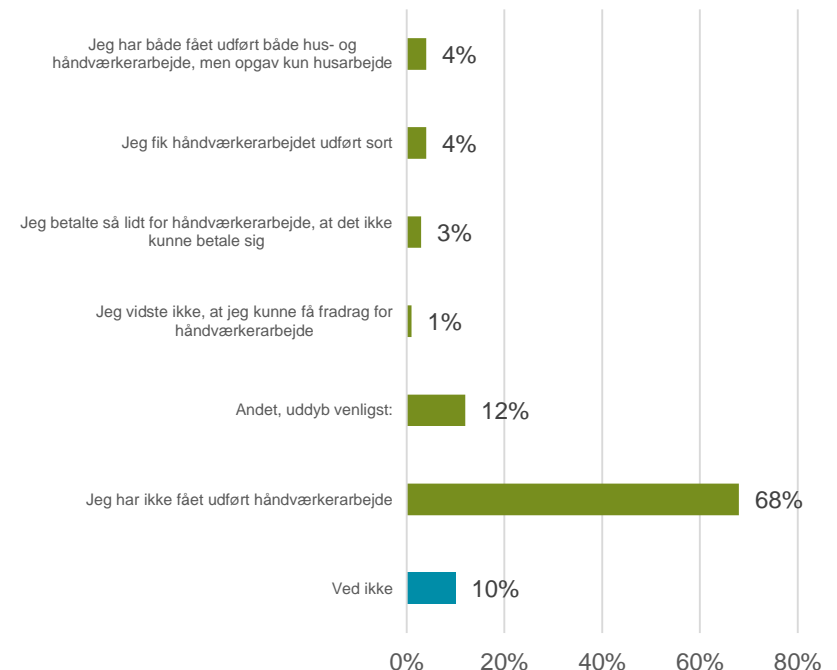
Barrierer for enkelte ydelser

19. Du svarede tidligere, at du har brugt Bolig-Jobordningen til håndværkerarbejde, men ikke til husarbejde (fx vinduespudsning). Hvorfor?

n=686, respondenter, der kun har brugt BoligJob-ordning til håndværkerarbejde.

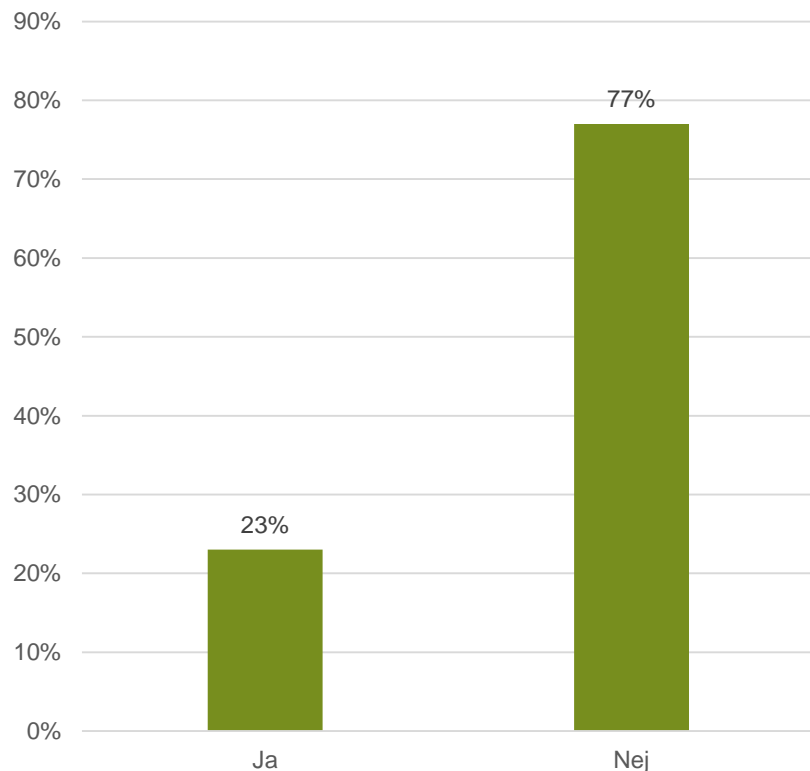
20. Du svarede tidligere, at du har brugt Bolig-Jobordningen til husarbejde (fx vinduespudsning), men ikke til håndværkerarbejde. Hvorfor?

n=128, respondenter, der kun har brugt BoligJob-ordning til husarbejde.

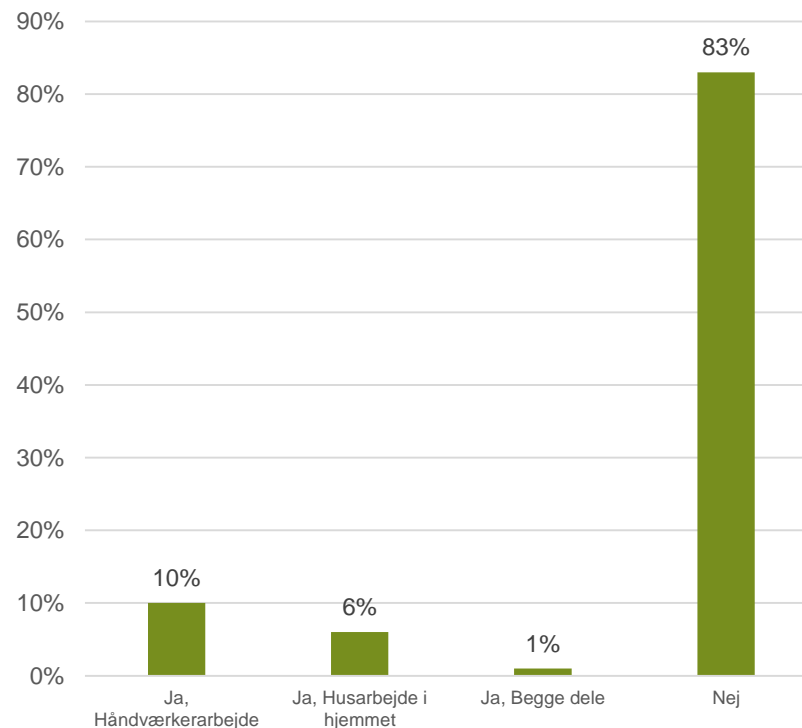
Spørgsmål til ikke-brugere: Kendskab

21. Har du overvejet at bruge ordningen inden for de seneste to år?

n=1037, respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning.

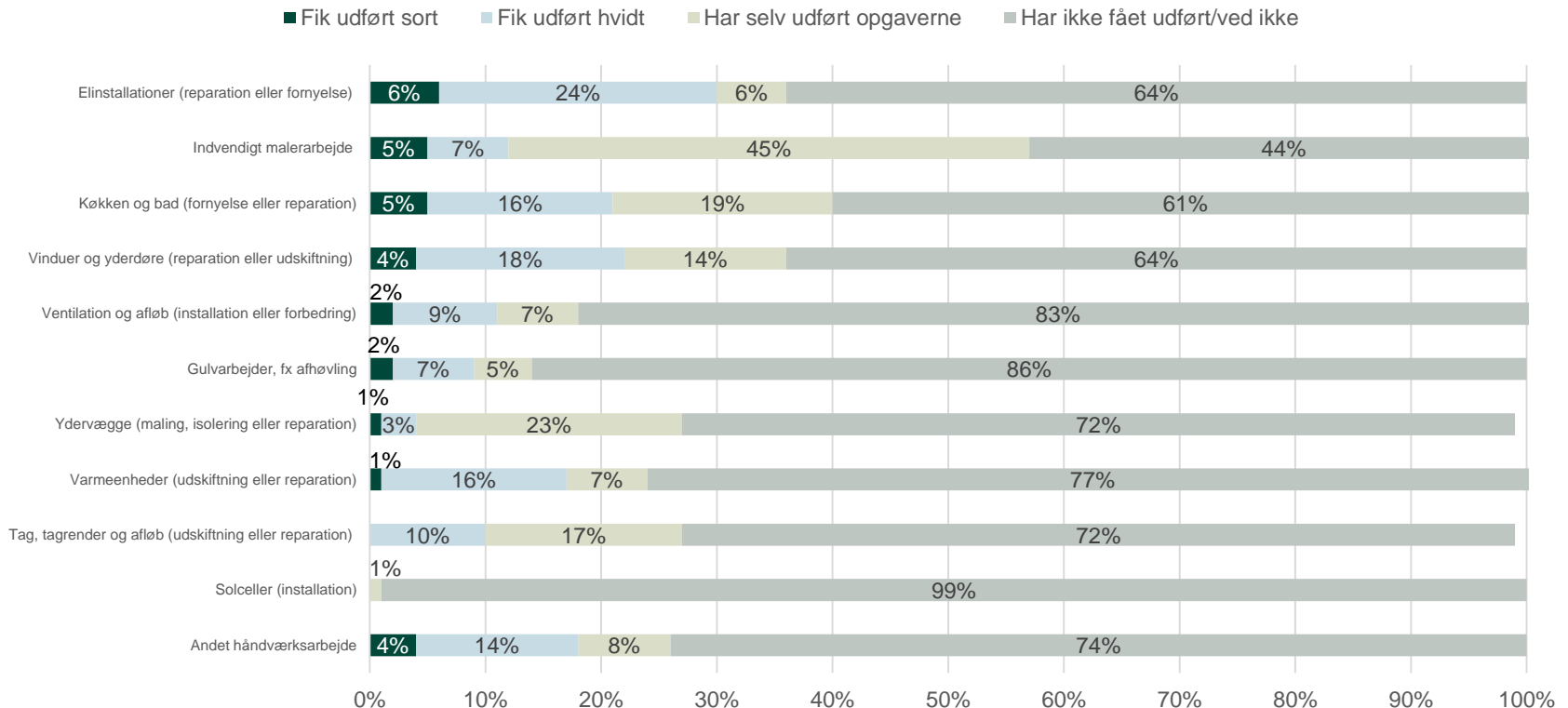
22. Har du inden for de seneste to år købt håndværkerarbejde eller fået udført husarbejde i hjemmet (fx rengøring eller havearbejde)?

n=1037, respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning.

Spørgsmål til ikke-brugere: Håndværkerydelser og sort arbejde

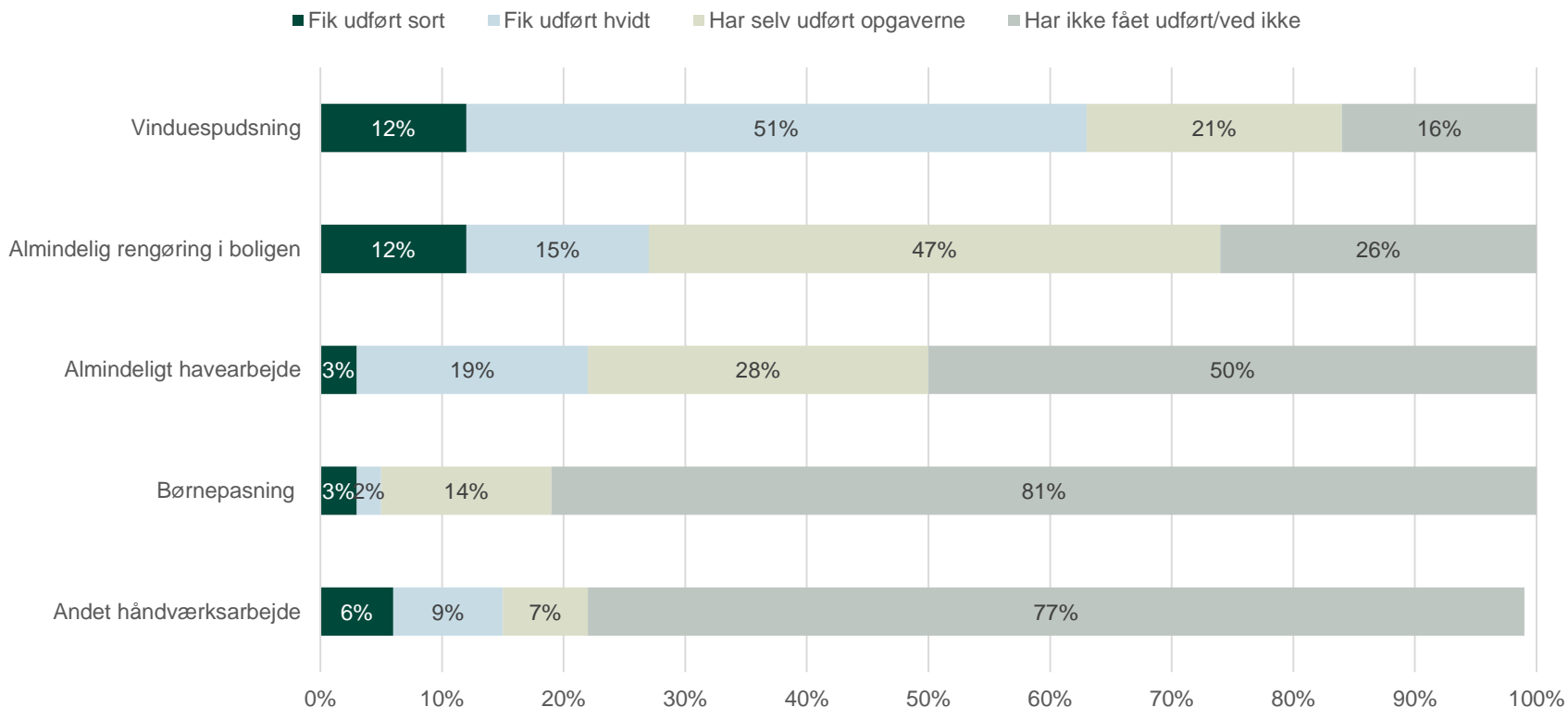
23. Markér ved de enkelte former for håndværkerarbejde, om du inden for de sidste to år har fået udført dem hvidt, har gjort det selv eller fået udført sort. (Kun respondenter, der har købt håndværkerarbejde inden for de seneste 2 år)

n=117, kun respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning og har købt håndværkerarbejde inden for de seneste 2 år.

Spørgsmål til ikke-brugere: Serviceydelser og sort arbejde

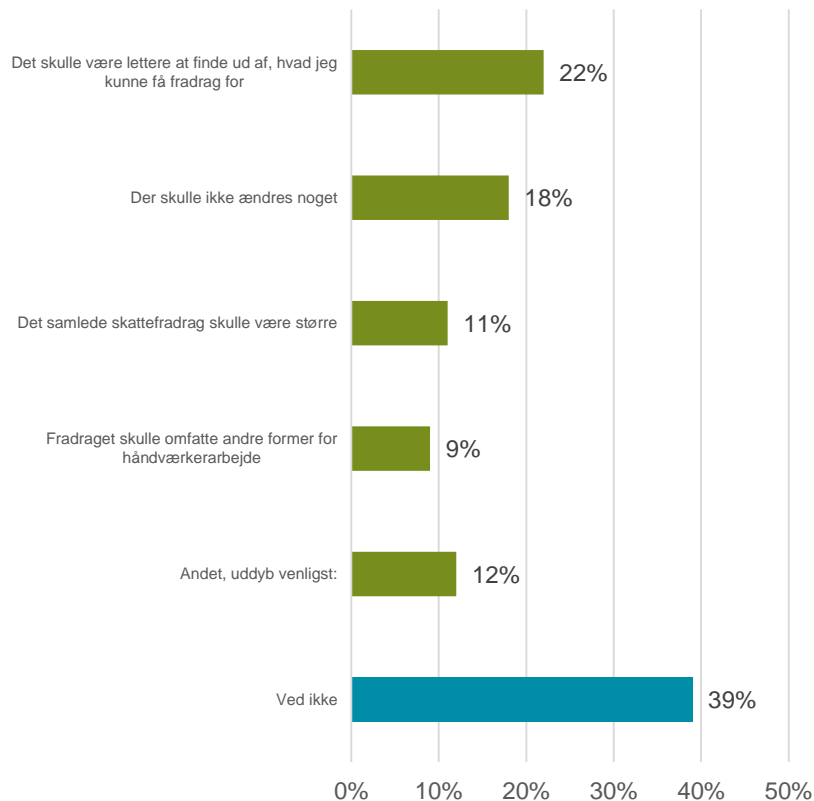
24. Markér ved de enkelte former for husarbejde i hjemmet, om du inden for de sidste to år har fået udført dem hvidt, har gjort det selv eller fået det udført sort. (Kun respondenter, der har købt husarbejde inden for de seneste 2 år)

n=72, kun respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning og har købt husarbejde inden for de seneste 2 år.

Spørgsmål til ikke-brugere

25. Hvad skulle der til, hvis du skulle bruge Bolig-Jobordningen?

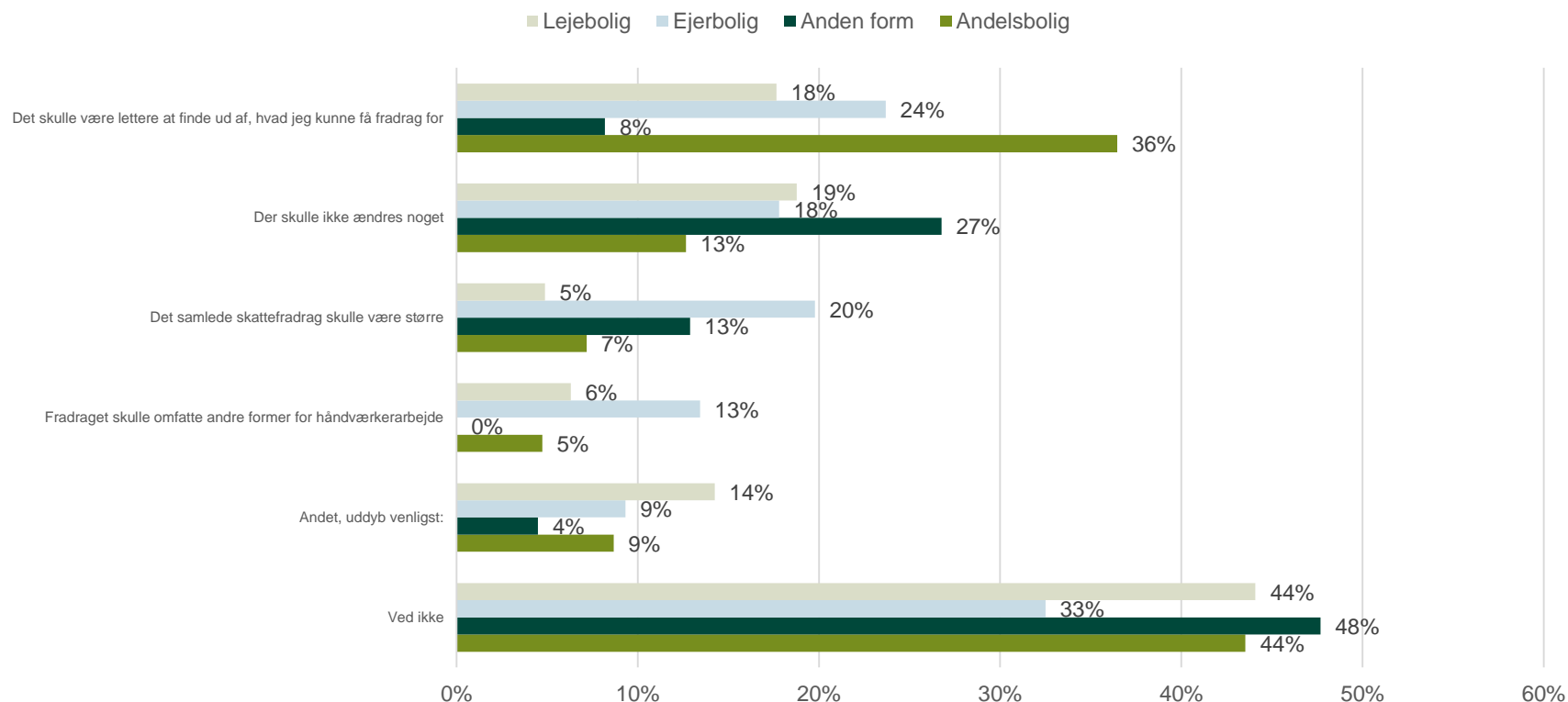

n=1037, respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning. Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere grunde.

NB: "Andet" dækker i overvejende grad over respondenter der bor til leje, som angiver at de ville bruge ordningen, hvis de ejede det, de boede i.

Spørgsmål til ikke-brugere kryds

26. Hvad skulle der til, hvis du skulle bruge Bolig-Jobordningen? fordelt på boligform

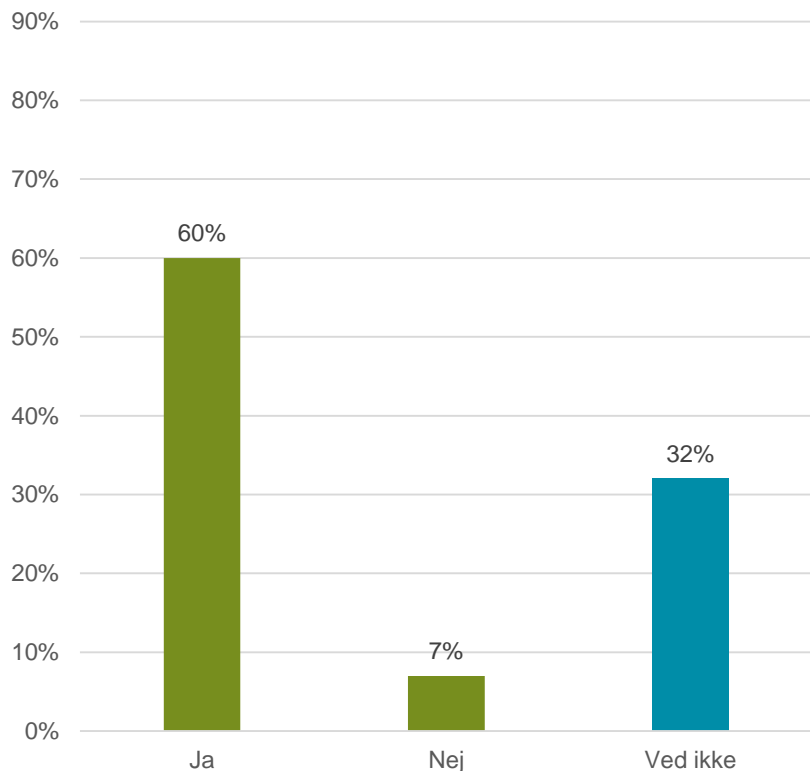

n=1037, respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning.

NB: Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere grunde.

Spørgsmål til ikke-brugere

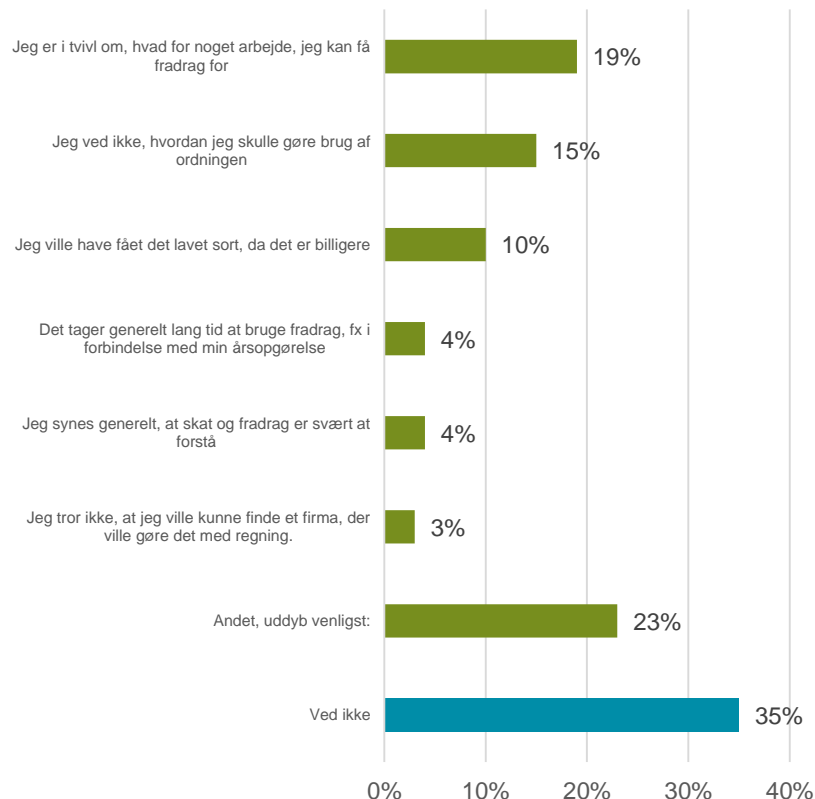
27. Hvis du havde købt håndværker- eller husarbejde, ville du så have brugt Bolig-Jobordningen?

n=862, kun respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning og ikke har købt håndværker- eller husarbejde inden for de seneste to år.

NB: Summerer ikke til 100 pga. afrunding

28. Hvorfor ville du ikke have brugt Bolig-Jobordningen?

n=64, kun respondenter der ikke har brugt BoligJob-ordning, ikke har købt håndværker- eller husarbejde inden for de seneste to år, og angiver, at de ikke ville have brugt BoligJob-ordning, hvis de havde købt arbejde. Summerer til mere end 100, da respondenterne kunne angive flere forklaringer.

NB: Andet dækker typisk over at respondenter bor til leje eller et ønske om at lave tingene selv.

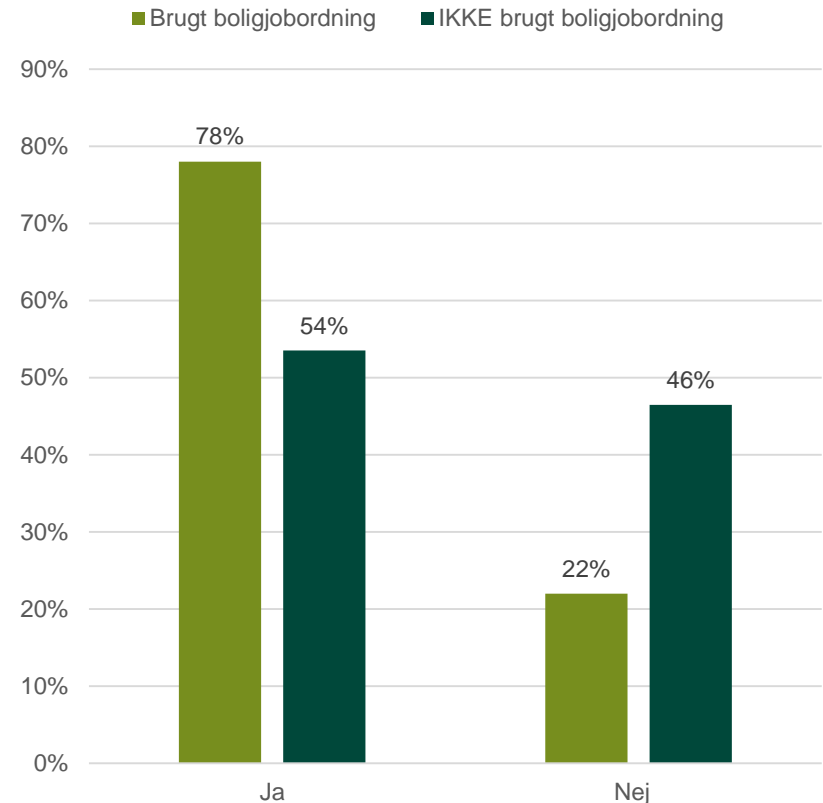
BaggrundsvARIABLE

29. Bor du i hus eller lejlighed?

n=1.981

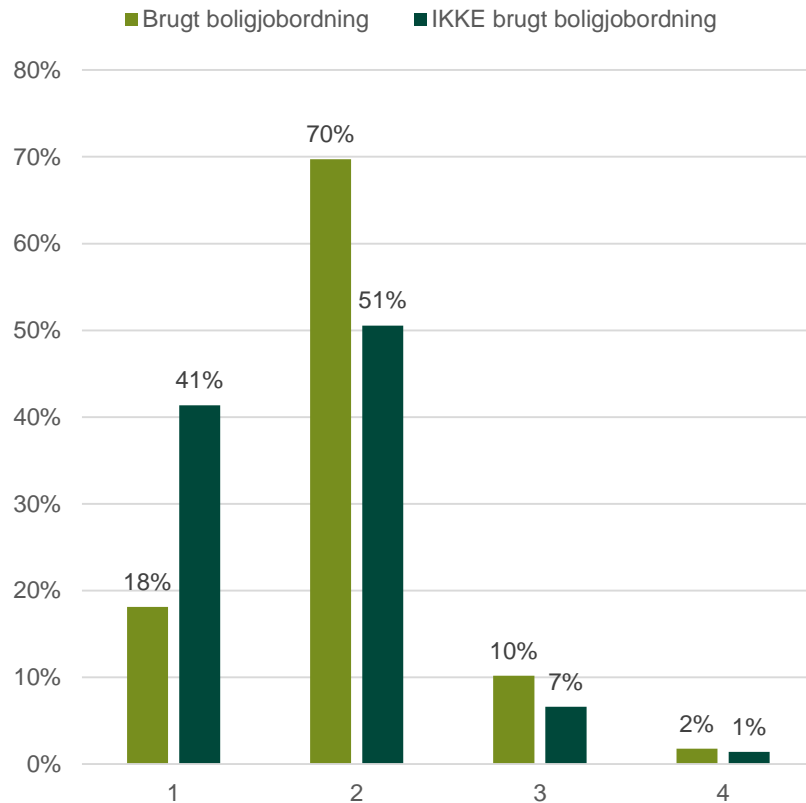
30. Er du gift eller lever du fast sammen med en anden?

n=1.981

BaggrundsvARIABLE

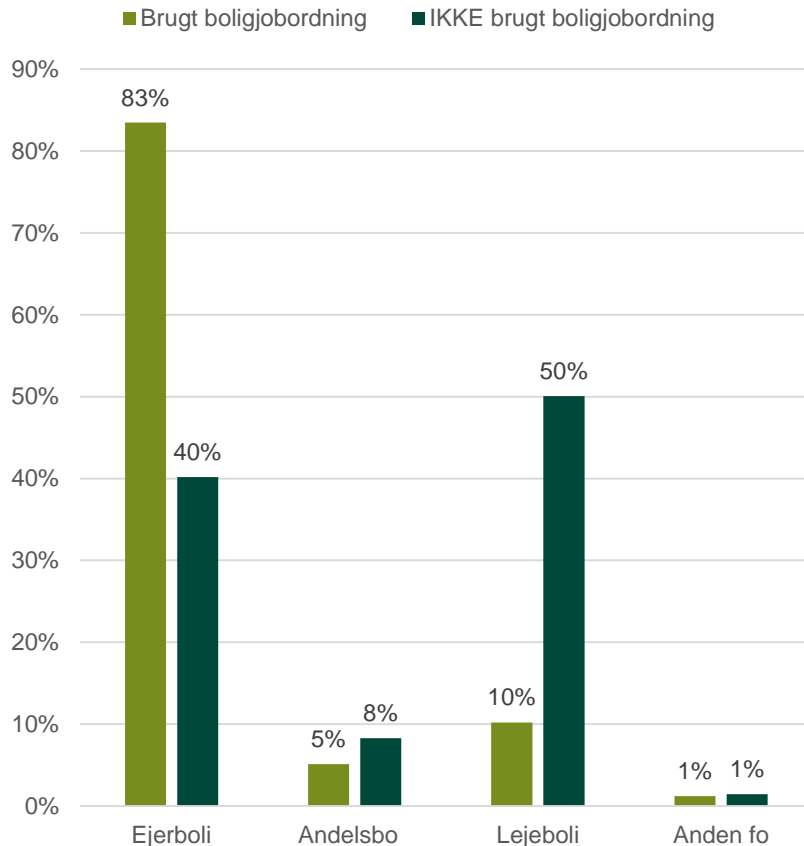
31. Hvor mange voksne bor der i din husstand?

n=1.981

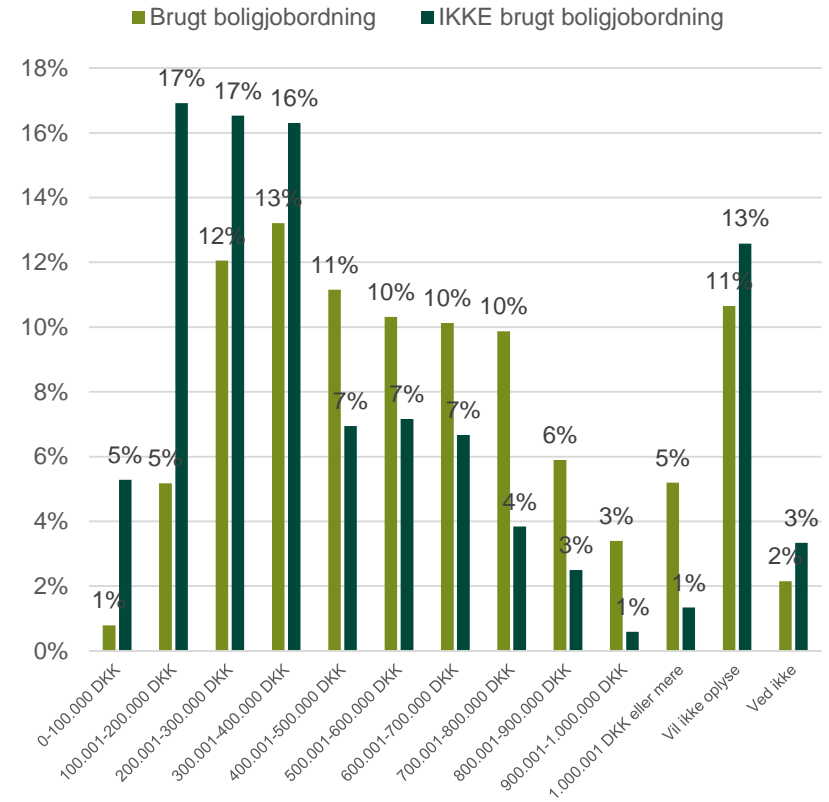
BaggrundsvARIABLE

32. Hvad er din boligform?

n=1.981

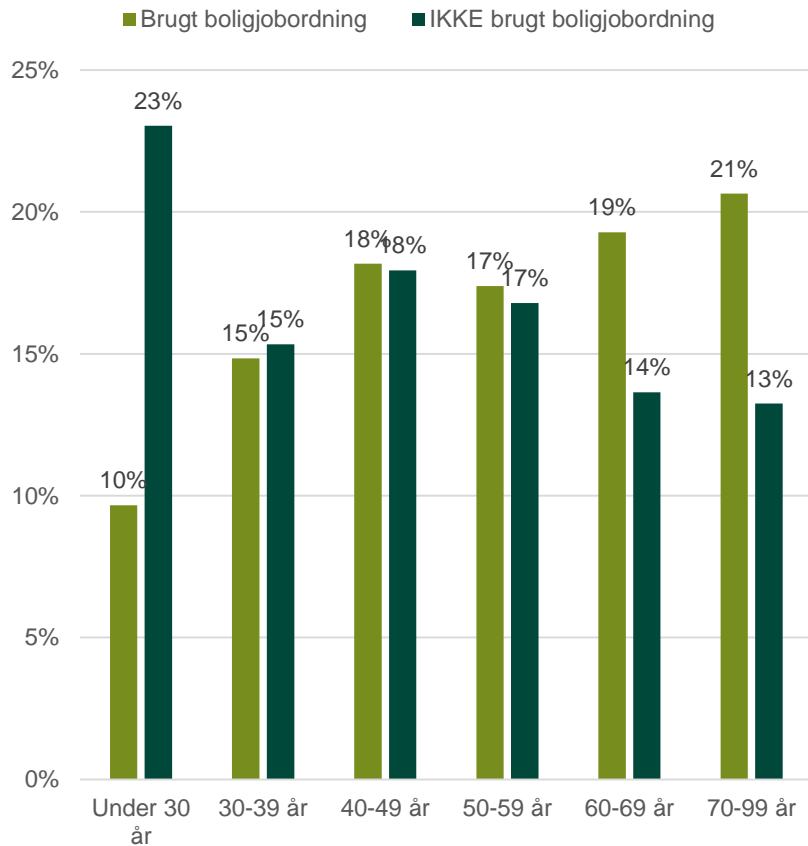
33. Hvad er husstandens samlede indkomst før skat pr. år?

n=1.981

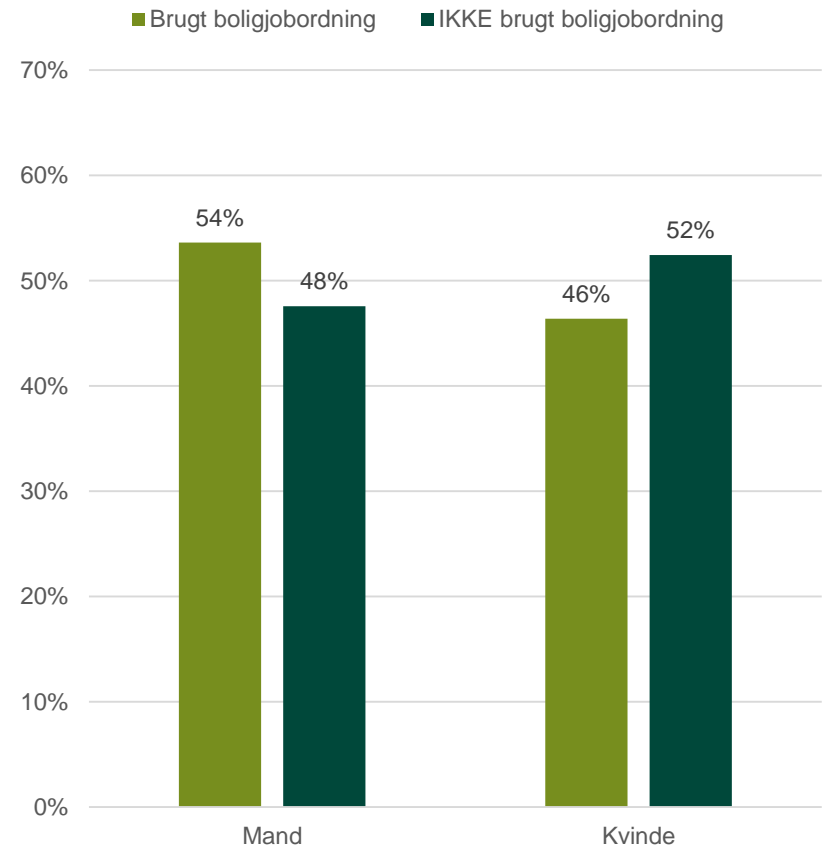
BaggrundsvARIABLE

34. Hvad er din alder?

n=2.734

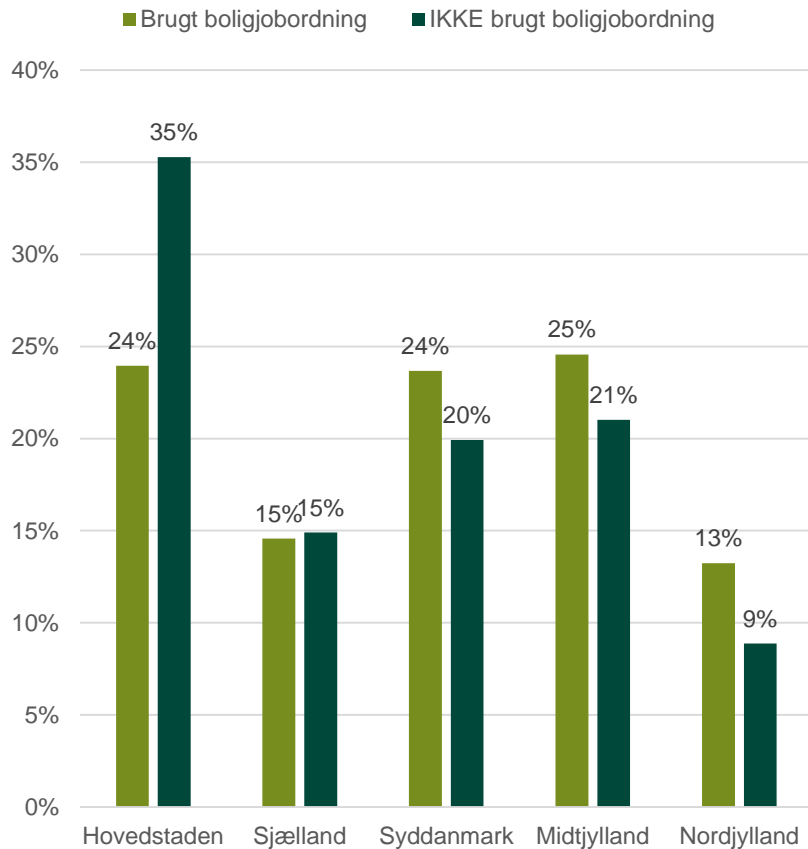
35. Er du mand eller kvinde?

n=2.734

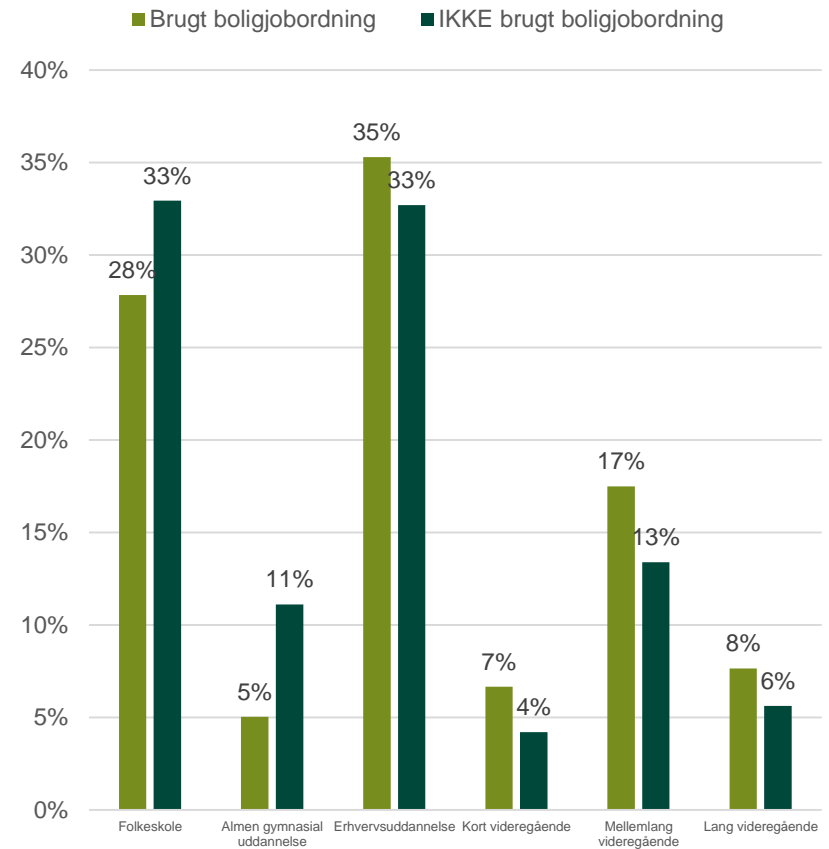
BaggrundsvARIABLE

36. Region

n=2.734

37. Hvad er din højeste uddannelse?

n=2.734